

Izšla je včeraj dan jutraj razvorn
v ponedeljskih in dnevnih po
praznikih. Posamezna številka
Din 1⁴., tiskovne 2⁴., me-
sečna naročnina Din 20⁴., salu-
line 80⁴., Uredništvo v Ljub-
ljani, Gregorčičeva 22. Telefon
uredništva 80-70, 80-88 in 80-71

Jugoslovan

Rekopisov ne vračamo.
Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-88.
Podružnica v Mariboru, Alek-
sandrova cesta št. 24, tel. 29-80.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. šte. rač.: Ljubljana 15.821.

Št. 89

Ljubljana, sobota, dne 18. aprila 1931

Leto II.

Nova zmaga MacDonalldove vlade

London, 17. aprila. AA. Debata o brezposelnosti v spodnji zbornici se je končala z vladno zmago. Za usodo konservativne nezaupnice vladi je vladalo napeto zanimanje. MacDonald je izjavil, da bodo splošne volitve, ako bo nezaupnica sprejeta. Ker so neodvisni in liberalni poslanci glasovali za vladno, je bila nezaupnica z 305 glasovi proti 251 odklonjena. Bojazen pred izidom splošnih volitev in negotovost političnega položaja je rešila vladno.

London, 17. aprila. AA. Politični krogi menijo, da je vladin položaj tako ojačen, da je sodelovanje med delavsko in liberalno stranko zagotovljeno za določen čas. Konservativci najbrže več mesecev ne bodo mogli predlagati nezaupnice vladi.

Ljapčev poda ostavko

Sofija, 17. aprila. r. »Utrok poroča, da bo Ljapčev podal ostavko, da olajša s to ostavko razplet položaja.

»Zarja trdi, da bo vlada podala ostavko v soboto po razpustu sobranja. Nato bo kralj pričel v nedeljo s posvetovanji.

»Demokratski Zgovorci je obratno mnenja, da ta posvetovanja še ne bodo pomenila krize.

Sofija, 17. aprila. AA. Jutri bo svedčana zaključna seja parlamentarnega zasedanja. Kralj Boris bo osebno zaključil svedčano sejo s čitanjem poslanice. Iz tega se vidi, da se bo takoj po zaključku parlamentarnega zasedanja začela kriza vlade. Kralj bo takoj začel konsultiranje političnih voditeljev radi imenovanja nove vlade, ki bo imela nalogo voditi volitve.

Nova preganjanja Nemcev v Italiji

Innsbruck, 17. aprila. AA. Innsbruška »Volkszeitung« priobčuje poročila o novem preganjanju Nemcev na južnem Tirolskem. List piše med drugim: V poslednjem času so se fašisti odločili za nove načine borbe proti Nemcem na Južnem Tirolskem. Ne gre sedaj več za šole, marveč za sport. Nedavno so razpustili nemško športno zvezo, sedaj razpuščajo posamezna športna društva in uvajajo fašistične športne klube pod imenom »Dopolavoro«.

Odkrita komunistična zarota v Nemčiji

Pariz, 17. aprila. AA. Havas poroča iz Berlina, da je policija pri mnogih komunističnih organizacijah odkrila priprave za državni prevrat. Našla je dokaz bomb in pekleniških strojev. V Vratislavi so policijski organi odkrili tajno skladišče orožja. Mnogo osumljenec je aretiranih.

Oster spor med Vatikanom in Litvo

Berlin, 17. aprila. AA. Po poročilih iz Kovna bo po vsej priliki izbruhnil med Litvo in Vatikanom hud spor, ki utegne povzročiti prekinjenje diplomatskih stikov. V Litvi vodijo nekaj časa tamošnji nasprotniki katoliške cerkve ostro kulturno borbo. Papežev nuncij je hotel te dni izročiti državnemu predsedniku novo kovane zlatnike vatikanske države. Državni predsednik pa je odbil nuncija in izjavil, da ga tudi v bodoče ne bo več sprejel.

Dogodki na Portugalskem

Lizbona, 17. aprila. AA. Portugalsko vojno ministrstvo razglasi, da je razpustilo 3 pešpolke, ki so se nahajali v Funchalu, Angra do Heroismu in v Puta del Gadi. Razen tega je ministrstvo razpustilo več obalnih baterij. Istočasno je ministrstvo sestavilo nov pešpolk, ki bo bival v Horti.

Lizbona, 17. aprila. AA. Vlada javlja, da so se čete, poslani proti upornikom na otokih, pod varstvom topov izkrcali pri San Miguelu in Terceiru in tako pričele prodirati proti upornikom. Vlada namerava obkoliti otoke, prebivalstvo pa pozvati, da se podredi zakoniti vladi.

Briandov načrt proti nemško-avstrijski uniji

Vprašanje razdelitve preostankov žita v agrarnih državah - Francija nudi velike ugodnosti na svojih tržiščih - Italijanska vlada je načrt odobrila

Pariz, 17. aprila. n. »Quay d'Orsay« je tisku izročil noto o temeljnih potezih načrta mednarodne reakcije proti nemško-avstrijski carinski uniji. Ta načrt so že predložili prizadetim državam, in sicer Romuniji, Jugoslaviji, Poljski, Madjarski in Bolgarski ter industrijskim državam, ki uvažajo žito. Francoska vlada upa, da bo komisija za evropsko unijo, ki se sestane 15. maja, definitivno sklepala o tem vprašanju. Tudi Berlin in Dunaj sta informirana o razvoju teh dogodkov. Zaradi tega je treba v zvezi z njimi razlagati spremembo v zadržanju Nemčije glede carinske unije.

V francoskem načrtu se polaga velika važnost na vprašanje razdelitve preostankov žita poljedelskih izvoznih držav. Ta načrt računa pa tudi z interesi prekomorskih držav, ki žito uvažajo. Končno se do-

tika tudi vprašanja razdelitve industrijskih proizvodov na evropskih tržiščih. Francija sama pa je v zmislu načrta pripravljena dati značaj ugodnosti na svojih tržiščih onim državam, ki izvažajo žito. O načrtu je francoska vlada obvestila tudi že Rim in London. Italijanska vlada je načrt odobrila.

Budimpešta, 17. aprila. n. Spricho poročila o Briandovem protipredlogu proti nemško-avstrijski carinski uniji je »Az Est« objavil poročilo iz dobro informiranega vira, da je Madjarska, čim je izvedela za francoski načrt, povprašala Quay d'Orsay, kakšen je načrt v svojih konkretnih oblikah. Quay d'Orsay pa je odgovoril, da ne more dati še nikakih informacij, ker načrt še ni do konca izoblikovan. Z madjarske strani zagotavlja, da bo Madjarska pripravljena pristopiti k tej kombinaciji, če bo odgovarjala njenim

interesom.

Berlin, 17. aprila. AA. »Berliner Tageblatt« obširno komentira novo Briandovo akcijo v vprašanju avstrijsko-nemškega carinskega sporazuma. List pravi: »Treba je priznati, da je francoski zunanji minister Briand zelo agilen. Avstrijsko-nemški carinski sporazum je bil objavljen pred nekaj tedni in že je francosko zunanje ministrstvo objavilo protinačrt, ki pa ni bil sporočen Nemčiji in Avstriji. Nemčija je pripravljena proučiti vsak načrt za stabilizacijo evropskega gospodarstva. Vendar si ne bo pustila iztrgati iz rok iniciative.« Nato še pravi na koncu: »Priznavamo možnost pogreška na obeh straneh. Vendar upamo, da bo francosko ljudstvo razumelo važnost evropskega miru in preprečilo prestižno politiko.«

Dogodki v španski republiki

Poglobitev nasprotja med Madridom in Barcelono - Komunistični neredi v mnogih mestih - Izjava kralja Allonza agenciji »Havas«

Rim, 17. aprila. AA. Po poročilih iz Madrida so se poglobila nesoglasja med madridsko vlado in avtonomno katalonsko vlado v Barceloni. Katalonska vlada je imenovala za generalnega kapetana v Barceloni generala Lopeza Ochojo, ki je bil nedavno tega črtn iz vojske. Čim je novi kapetan zasedel novo mesto, je odredil naj se izpuste vojaški kaznenici in razpusti civilno redarstvo imenovano Somaten.

Madrid, 17. aprila. AA. Notranji minister je pozval prebivalstvo, naj se vrne na delo in spoštuje privatno lastnino. Vlada je dovolila dvornim nameščencem, da ostanejo toliko časa v palači, dokler ne najdejo drugega mesta. Oblasti so dovolile objavo kraljevega manifesta, ki je bil izdan v inozemstvu. Kraljica se je nastanila v Parizu v hotelu »Maurice«, ki je okrašen s španskimi monarhističnimi zastavami. Prejela je od znancev in prijateljev veliko cvetja.

Madrid, 17. aprila. AA. Ministrski predsednik Zamora je dopisniku »Daily Mail« izjavil, da bo nova vlada zagotovila mir v Španiji.

K temu je pristavil, da jo bodo pri tem velikem delu gotovo podpirale vse prijateljske inozemske države posebno pa Anglija.

Pariz, 17. aprila. AA. Semkaj je prispelo veliko število španskih grandijev in plemenitšev, ki pa se niso še odločili, ali ostanejo v Franciji ali pa se nasele v Angliji.

Pariz, 17. aprila. AA. Po poročilih iz Madrida so bili v mnogih španskih mestih neredi. Več oseb je bilo ubitih. Barcelona si prizadeva, da bi postala nova prestolnica Španije oziroma konfederacije španskih republik.

Pariz, 17. aprila. AA. Havas poroča iz Seville: Komunisti so skušali pregovoriti delavce, naj stopijo v splošno stavko. To se jim je posrečilo pri delavcih v tovarni za zamaške in pri zidarjih. Tako je 700 ljudi zapustilo delo. Kmetje iz okoliških vasi so prišli v Seviljo s komunističnimi znaki in vzklikali sovjetom. Čete pa so jim preprečile prihod v mesto.

Pariz, 17. aprila. AA. Kralj Alfonz je prispel semkaj snoči ob 23-10.

kaj in kako.« Kralj je nato pristavil z glasnejšim poudarkom:

»Verujte mi, da je treba mnogo več poguma za moje ravnanje, kakor za napad na čelu eskadronov.«

Pariz, 17. aprila. AA. V Tetuanu v španskem Maroku so se spopadli monarhisti in republikanci. Poveljnik španske cone general Jordana ni hotel izobesiti republikanske zastave na svojem uradnem poslopu. Republikanci so premagali njegovo stražo in ga zaprli. Monarhistični polkovnik Capaz, ki je dal povelje, naj čete streljajo, je pobegnil.

Pariz, 17. aprila. AA. Havas poroča iz Seville: Komunisti so skušali pregovoriti delavce, naj stopijo v splošno stavko. To se jim je posrečilo pri delavcih v tovarni za zamaške in pri zidarjih. Tako je 700 ljudi zapustilo delo. Kmetje iz okoliških vasi so prišli v Seviljo s komunističnimi znaki in vzklikali sovjetom. Čete pa so jim preprečile prihod v mesto.

Pariz, 17. aprila. AA. Kralj Alfonz je prispel semkaj snoči ob 23-10.

Preobrat v romunski vladni krizi

Titulescu je včeraj dobil mandat za sestavo volilne vlade
Nespravljalnost političnih strank

Bukarešta, 17. aprila. n. Stremljenje Titulescu za sestavo koncentracijske vlade ni uspelo. Ponoči je vrnil mandat. Snoči je zadnjikrat skušal pridobiti zase male stranke, toda Lupu, Bratianu, Averescu so stavili takšne pogoje, da jih Titulescu ni mogel sprejeti. Po teh poslednjih posvetovanjih je odšel na dvor in kralju vrnil mandat, ki mu ga je poveril, da sestavi koncentracijsko vlado. Titulescova avdijsca se je pričela ob 22. uri in je trajala poldrugo uro. Nekoliko pred polnočjo je predsedstvo vlade izdalo ta-le komunikacije: Vse stranke so v načelu pristale na sodelovanje v vladi narodnega edinstva. Pri pogajanjih pa se je dognalo, da je sestava takšne vlade nemogoča.

Poedine stranke so stavile pretirane za-

hteve, kar je onemogočilo ustvaritev takšne vlade. Titulescu je pričel takoj pogajanja za drugačno rešitev sedanje vladne krize. Politični krogi so prepričani, da ta druga rešitev ni nič drugega nego sestava vlade avtoritete ali uradnikov. Pričakujejo, da bodo na takšen način rešili krizo še danes.

Bukarešta, 17. aprila. n. Ker je Titulescu vrnil mandat za koncentracijsko vlado radi neuspešnih razgovorov s šefi političnih strank, je kralj Karel Titulescu sedaj poveril mandat za sestavo volilne vlade. Načelnik nacionalne kmetijske stranke dr. Maniu je izjavil, da bo po volitvah njegova stranka podpirala Titulescovo vlado, da pa ne bodo ne on ne njegovi ljudje vstopili v Titulescovo vlado.

Odgoditev pogajanj med Avstrijo in Nemčijo

Formalno zagotovilo avstrijske vlade

Dunaj, 17. aprila. d. Agence »Havas« je poročala iz merodajnih francoskih krogov, da je Avstrija dala formalno zagotovilo, da se bodo razprave o nemško-avstrijski carinski zvezi odložile dotlej, dokler vseh vprašanj ne proučita Svet Društva narodov in študijska komisija za evropsko zvezo. K temu se z avstrijske vladne strani objavlja: Ker je angleški zunanji minister Henderson predlagal, naj bi med Avstrijo in Nemčijo sklenjeni dogovori glede pričetka pogajanj za prilagoditev obojestranskih carinskih in trgovinskih-političnih razmer proučil meseca maja Svet Društva na-

rodov z juridične strani, je avstrijska vlada v skladu s nemško vlado in v skladu s svojo obljubo, da ne bo prej ustvarila nobenega dovršenega dejstva, odgovorila na vprašanja, ki so ji jih stavili tuji poslaniki, da bo Avstrija počakala na razpravo v Svetu Društva narodov, na katero je pristala, in to tem bolj, ker je baš v tem času zaposlena z notranjim delom.

Berlin, 17. aprila. AA. Krst križarke »Ac« bo 19. maja v Kielu. Po starem običaju nemške vojne mornarice bodo ime nove križarke razglasili šele po krstu.

Važen nemški glas za sporazum s Francijo

Berlin, 17. aprila. AA. Na današnjem obdobju zboru zavrača »Deutsche Bank & Disconto Gesellschaft« je predsednik upravnega sveta Oscar Wassermann poudaril, da je Evropa 12 let po svetovni vojni še zelo oddaljena od resničnega mira. Velika gospodarska kriza je mnogo kriva, da so politični odnosi s Francijo nezadovoljivi. Predsednik je končno poudaril, da je v prvi vrsti potreben nemško-francoski gospodarski sporazum, ki mu bo sledil tudi politični.

Nemška nota Društvu narodov

Zeneva, 17. aprila. AA. Za noto nemške vlade se krogi Društva narodov zelo zanimajo. Splošno priznavajo, da bo razprava o avstrijsko-nemški carinski zvezi na majskem zasedanju Sveta Društva narodov odločilnega pomena za gospodarski sporazum med raznimi evropskimi državami. Delegacije, ki niso v sporu glede vprašanja avstrijsko-nemškega carinskega sporazuma direktno prizadele, izražajo upanje, da razprava ne bo politična in da bodo storili vse, da se doseže gospodarski sporazum med evropskimi državami.

Tajništvo Društva narodov je poslalo prepis Curtiusove note vsem prizadetim državam in jo je postavilo na dnevni red Sveta Društva narodov.

Madjarska in nemško-avstrijski sporazum

Budimpešta, 17. aprila. n. Snoči je zunanji minister grof Karolyi na seji finančne odbora povodom raznih pripomb izjavil, da je današnji politični položaj zelo težaven, da so odnosi močni in da je zaradi tega treba paziti na nove dogodke. O nemško-avstrijski carinski uniji je dejal, da končno vendarle še ni gotovo dejstvo. Zaradi tega Madjarska doslej ni še zavzela stališča in ga tudi ne bo, dokler vsa zadeva ne bo v resnici jasna.

Kakor v starodavnih časih

Ko je še trpela naša država od nebrzdane strankarstva, tedaj je bila glavna dolžnost strankarskega časopisa, da osmeši političnega nasprotnika. Čim bolj pametno in pravilno je govoril politični nasprotnik, tem bolj ga je bilo treba osmešiti, da ven, dar ne bi mogel bravec spoznati pravilnosti njegovih besed. Vselej je taktike strankarske borbe se je morala povečati razdraženost med strankami, kajti tudi najbolj miren človek je moral postati besen, ko je videl, kako se zavija in potvarja smisel njegovih izjav. Ni zato čuda, če je že vsa javnost željno pričakovala časov, ko bodo tudi v časopisni polemiki dobili glavno besedo argumenti in ko se bo nehalo z neobjektivnim smešenjem nasprotnika in z ono neoprostljivo strankarsko moralno, da je proti političnemu nasprotniku dovoljeno prav vsako sredstvo. V tej želji prebivalstva po pošteno vodeni polemiki je bil tudi eden — in ne najmanjših vzrokov — da je vsa javnost pozdravila 6. januar, ker je bila prepričana, da po 6. januarju take vrste polemika ne bo več mogoča.

Treba priznati, da se je pričakovanje javnosti v glavnem tudi uresničilo in iz naših časopisov je skoraj docela izginil star način strankarske polemike? Ali docela še ne in tako moramo tu pa tam še vedno konstatirati, da pri nekaterih listih to staro nagnenje kar ne more prenehati. Da podamo kar konkreten primer.

»Slovenec« je objavil novi načrt rudarskega zakona in nastopil proti nekaterim njegovim določbam. Na podlagi svojih informacij smo nato ugotovili, da so bile informacije »Slovenca« netočne, ker v najnovejšem osnutku rudarskega zakona sploh ni onih določb, proti katerim je pisal »Slovenec«. Da je bilo naše stališče pravilno, smo dokazali tudi z izjavo g. ministra za šume in rude, ki je pač v tej zadevi edino kompetenten.

V to našo polemiko pa se je vmešala mariborska »Delavska politika« in na uvodnem mestu z debelimi črkami napisala, da se je »Jugoslovan« čisto postavil na stran rudniških družb. Je to čisto navadna laž, ker v omenjeni polemiki sploh nismo zavzeli svojega stališča glede teh določb, temveč samo popravili netočne trditve o novem načrtu rudarskega zakona o novem načrtu rudarskega zakona s pripombo, da se z netočnimi informacijami ne pomaga rudarjem. Pač pa smo že pred to polemiko in tudi še po njej v posebnih člankih poudarili svoje stališče, ki ga razrekujejo edinele interese delavcev, našega narodnega gospodarstva in države. Tudi politični analize pa je moral spoznati, da mi nikakor ne branimo stališča rudniških družb, ali da bi se celo postavljali na njih stališče.

Kljub temu pa si dovoljuje »Delavska politika« laž, da smo se postavili na stališče rudniških družb! Kako je to sploh mogoče? Odgovor je na dlani. O nasprotniku — in »Delavska politika« se venomer obnaša kot naš nasprotnik — treba pisati tako, da izgubi simpatije bravca. Kaj pa more ugledna lista pri delavskem bravcu bolj škodovati, kakor da se mu očita, da je čisto na stališču rudniških družb! A ne samo proti listu, temveč tudi proti vsem delavskim organizacijam, ki se kljub obstoju »svobodne strokovne organizacije« upajo združevati delavstvo na narodni podlagi je treba nastopiti. In tako vidimo, kako zaključuje »Delavska politika« svoj pamflet proti nam z napadom na narodno delavsko organizacijo. Po pred kratkim izvršenim volitvami v II. skupino, ko se je v volivnem boju skušalo z vsemi sredstvi diskreditirati pred delavci nacionalno misel, je ta nastop proti narodnim delavskim organizacijam še posebno značilen. Kratkotrajno se smatra, da je med delavstvom vsaka agitacija za nacionalno misel nedopustna, ker da se smejo uveljavljati med delavstvom samo marksistične skupine.

Tako visoko pa le še niso pognala marksistična drevesa in narodne organizacije bodo in morajo vršiti svojo mislo med delavstvom. Ta misija je samo v interesu delavstva, ker je narodna misel neločljivo združena s socialno mislijo. To je dokazano z dejstvi in teh ne more utajiti nobena laž in nobeno smešenje nasprotnika. Če nima »Delavska politika« boljših sredstev, kakor so recepti iz najbolj strastne strankarske dobe, potem je že bitko izgubila. Tudi »Delavska politika« sama se bo o tem že prepričala.

Zanimanje za naše Primorje na Švedskem

Split, 17. aprila. n. Za naše Primorje so se pričeli zanimati tudi narodi na daljnem severu. Prijavljen je prihod skupine izletnikov iz Švedske. V Primorje prispejo v maju. Potovali bodo preko Berlina, Salzburga in Münchena na Sušaku, od tam v Split in vzdolž naše obale do Kotora. Iz Kotora se bodo odpravili v Hercegovino in si ogledali Mostar, nato v Bosno ter posetili Sarajevo, Jajce in Banjaluko. Iz Bosne se vrnejo nazaj v domovino.

Položaj v pristaniščih severnega Jadrana

Zaključek konference pomorskih strokovnjakov -- Resolucija o potrebi izpopolnitve pristaniškega sistema

Sušak, 17. aprila. k. Udeleženci konference pomorskih strokovnjakov, ki so se včeraj sestali na Sušaku, so popoldne odšli v Martinšćico in z zadnjim parnikom zvečer v Bakar, kjer so na terenu pregledali položaj. Davi so delegati nadaljevali svoje zasedanje. Ob koncu so vsi soglasno sprejeli naslednjo resolucijo:

»Konferenca zastopnikov ministrstva za promet, finance, trgovino in industrijo ter socialno politiko, zbornice za TOI v Zagrebu in Ljubljani, mest Sušaka in Bakra in gospodarskih ustanov na Sušaku, ki se je vršila 16. in 17. aprila v mestni posvetovalnici na Sušaku, z zadovoljstvom pozdravlja skrb in stremljenje kraljevske vlade, da izpopolni pristaniški sistem na severnem Jadranu, kar se očituje v dograditvi bakarske železniške proge in v sklicanju današnje konference z nalogo, da razpravlja o razširitvi pristanišča na Sušaku in priključitvi Martinšćice. Po vsestransko izvedeni strokovni razpravi in po pregledih na licu mesta v lukah Sušaku, Martinšćici in Bakru konferenca ugotavlja:

1. da je Sušak naše najbolj močno tranzitno pristanišče na Jadranu in da je doseglo že vrhunec svoje prometne kapacitete, ki obremenjuje vse pomole in vse ostale tehnične pristaniške naprave, da pa kljub vsemu temu ne more sprejemati vsega našega in mednarodnega tranzita, ki je namenjen pristanišču na Sušaku po njegovem geografskem položaju in obstoječih železniških zvezah, in da bi ta tranzit, ki ima sedaj svoj izhod v tujih lukah, ne-

dvomno narasel po že sklenjeni železniški zvezi Dravske banovine z našo obalo.

2. Da povzročuje prometni položaj zelo škodljive posledice za pristaniške naprave na Sušaku, pa tudi za splošne državne politične, gospodarske in nacionalne interese in za domače delavstvo.

3. Da je neobhodno potrebno, da se da temu prometu možnost neoviranega nadaljnjega razvoja po našem ozemlju pod izključno našo kontrolo, kar bi že samo po sebi privedlo tudi do večjega zaposlenja nacionalnega brodarstva, ki preživlja sedaj nepomnjeno krizo na gospodarskih tržiščih.

4. Da se v zvezi z vsem tem poraja nujna potreba, da se postopoma in racionalno izgradi gornji jadranski pristaniški sistem, ki ga tvorijo luke Sušak, Martinšćica in Bakar, ker je ta pristaniški sistem prirodna celota, ker se poedini deli med seboj izpopolnjujejo in zahtevajo, da se združijo v prometnem in trgovskem pogledu, tako da jih bo mogla kot celota izkoriščati državna zajednica.

Na podlagi te koncepcije je konferenca soglasno sklenila, da je neobhodno potrebno, da se zgradijo carinska javna skladišča na Sušaku, da se Martinšćica zveže s sušaško progjo, da se dovršijo železniška in pristaniška dela v Bakru v zvezi z eksploatacijo že dovršene železniške proge in da se za izvedbo teh poedinih del takoj sestavi definitivni načrt, po katerem se bo spojitve Sušaka, Martinšćice in Bakra postopoma ustvarjala.

Izrabljanje uredbe o davku na poslovni promet

Nekatera podjetja povišujejo neupravičeno cene svojim izdelkom Oblasti bodo v slučaju potrebe intervenirale v korist konsumentu

Beograd, 17. aprila. AA. Po uveljavitvi uredbe o skupnem davku na poslovni promet izrabljajo nekatera industrijska podjetja to tako, da skušajo zvaliti davek na konsumenta s tem, da neupravičeno povišujejo cene. Po novem zakonu je namreč dovoljeno osebam, ki so obvezane plačevati ta davek, da odkrito v fakturah zaračunajo davek na poslovni promet. Nekatera industrijska podjetja delajo to tako, da fakturirni ceni proizvoda prištejejo po zakonu predvidene polne odstotke. To bi bilo pravilno in zoper to ne bi bilo pomislekov, če bi podjetja fakturirane cene proizvodov po ceni z dne 1. aprila znižale za en odstotek, ker je v to ceno že vstet od prej odstotek davka na poslovni promet, potem pa prišteje polno odmero skupnega davka. Tega pa ta podjetja ne delajo, nego jemljejo v račun na temelju neizpremenjene cene, kakršna je bila 1. aprila, v kateri je že vstet davek na poslovni promet (1%), pol-

no odmero skupnega davka, kakor je označeno v uredbi. Tako na premeten način in neupravičeno dvigajo cene svojim proizvodom za 1%. Tako početje samo škodi konsumentu v teh težkih razmerah, obenem pa nasprotuje zakonu o skupnem davku, ki dovoljuje odkrito prištevanje davka v fakturi in ki ni hotel povzročiti podražitve tržnih cen niti ne povišati dobrička producentom. V sami konstrukciji skupnega davka je namen zakona jaseen. Namesto da bi se kakor dozdaj davek plačeval pri producentu in pri konsumentu, se skupni davek plačuje na enem kraju in sicer v večini primerov pri samih producentih. Samo ta davek mora konsument plačati producentu, ne sme pa se novi davek izražati tudi v povišanju cen. Tako početje bi utegnilo privedi do tega, da bi oblasti morale intervenirati v korist konsumentov.

Odhod dr. Šumenkovića iz Berna

Bern, 17. aprila. AA. Naš izredni poslanik in opolnomočeni minister v Bernu dr. Hija Šumenković je bil sprejet danes v poslovilni avdijenci pri predsedniku švicarske konfederacije. Ob tej priliki mu je predal svoje oplošno pismo. Predsednik konfederacije Hemmerlin je priredil na čast g. Šumenkovića svečano kosilo, katerega mu so prisostvovali minister za zunanje zadeve Motta, minister za notranje zadeve Meier, šef federalnega urada, šef protokola in osebe jugoslovanskega poslanstva.

Težavna redakcija pomorskega sporazuma

London, 17. aprila. AA. Med večskaki pomorske konference, ki naj sestavijo točno besedilo pomorske pogodbe med Anglijo, Francijo in Italijo, še ni sporazuma. Poučeni krogi sodijo, da kompromis ni verjeten. Listi trde, da vztraja Francija pri svojih prvotnih načrtih.

Incident na poljsko-nemški meji

Berlin, 17. aprila. AA. Poročajo poluradno, da se je zgodil danes na nemško-poljski meji blizu Schneidemühla obžalovanja-vreden incident. Nemška policija je pomotoma prekorajila mejo, kar je povzročilo na Poljskem veliko razburjenje. Na intervencijo poljskih častnikov se je nemška policija takoj umaknila.

Nemška zunanja trgovina v marcu

Berlin, 17. aprila. AA. Po podatkih za marec je nemška zunanja trgovina aktivna za 263 milijonov mark. Pri tem so vstete tudi reparacijske dobave. Listi naglašajo, da bi bil prevelik optimizem neupravičen, ker je marec v zunanji trgovini eden najboljših mesecev v letu.

Fašisti vrnil innsbruškega župana

Dunaj, 17. aprila. »Neue Freie Presse« poroča iz Innsbrucka, da fašistične oblasti niso pustile preko meje župana mesta Innsbruck Fischerja, ki se je vozil z avtomobilom s svojo rodinjo, imel je redno vidiran potni list. Vrniti se je moral v Innsbruck.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 17. aprila. (d.) Na zapadu in na jugu bo slabo vreme trajalo še naprej, na severovzhodu je značaj vremena negotov, najbrž močni zapadni vetrovi in dež.

Imenovanja v vojski

Beograd, 17. aprila. I. Z naredbo ministra za vojsko in mornarico je po službeni potrebi določen za vodnika 10. pehotnega polka Takovskega pehotni poročnik Pečatnik I. Franjo, za komandirja 1. baterije 7. topničarskega polka topničarski kapetan II. razreda Marušić Pero in za komandanta stana štaba komande Dravske divizijske oblasti pehotni podporočnik Kružić I. Josip.

Imenovanje

Beograd, 17. aprila. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je na predlog ministra za prosveto v soglasju s predsednikom ministrskega sveta postavljen na univerzi kralja Aleksandra v Ljubljani za računskega kontrolorja v II-1 Mihael Majcen, knjigovodja v II-3.

Dr. Wilfan v Zagrebu

Zagreb, 17. aprila. k. Jutri pride v Zagreb dr. Josip Wilfan, ugledni zastopnik naših rudarjev v Juljski Krajin. V Zagrebu bo imel predavanje o narodnih manjšinah.

Otvoritev zračnega prometa

Zagreb, 17. aprila. k. Včeraj so otvorili letalski poštinski promet na naših linijah. Mednarodne linije otvorijo promet dne 1. maja. Letos bo letalski promet v naši državi v precejšnji meri povečan z novimi programi, predvsem s progo Beograd—Sarajevo—Split—Zagreb.

Tekme za balkanski pokal

Beograd, 17. aprila. I. Po brzotajnem sporodil bolgarske nogometne federacije dospe jutri jutraj v Beograd bolgarska reprezentanca, ki bo igrala v nedeljo proti reprezentanci naše države za balkanski pokal.

Krik iz coline solz in obupa

Trbovlje, v aprilu. Naši rudarji z dneva v dan z nestrpnostjo pričakujejo ugodnejših vesti o rešitvi te stranske rudarske krize. Ze je preteklo 14 dni, odkar bi se morala skleniti med upravo državne železnice in privatnimi rudarskimi podjetji nova pogodba za dobavo premoga, a naročil od nikoder ni. Neskončen je križev pol naših največjih trpinov rudarjev, ki globoko iz temnih rogov dvigajo prirodno bogastvo naše zemlje. Ze v normalnih razmerah skromna rudarjeva plača je sedaj s praznovanjem delavnikov v tej 14 dnevni periodi skraćena na tako vsotico, da ne zadostuje niti samskemu delavcu za 4dnevno preživljanje, kaj šele družinskim očetom za 14dnevno preživljanje številnih družin. V rudarskih družinah se bo pojavil v pravem pomenu besede glad, ako merodajni činitelji v najkrajšem času ne storijo odločne korake za omiljenje tega neznoznega pomanjkanja.

Naša javnost se sprašuje, ali morajo naši ubogi rudarski trpini res do dna izptiti ta kelih trpljenja, ali morajo res vse posledice krize prenašati ravno naši najrevnejši državljani-rudarji, njihove žene in edolžni lačni otročki. Ali niso tudi ti naši dobri državljani, zavedni Jugoslovani, ki v polni meri in z vso vestnostjo izpolnjujejo svoje dolžnosti in obveznosti do kralja in države? In zakaj torej trpijo, zakaj trpijo v pomanjkanju žene, zakaj gladuje nedolžna deca, ki rabi ravno v razvojni dobi izdatnejše hrane, da zlasti v slabem rudarskem ozračju ne izhira. Naši rudarji ne žele milosti; oni hočejo kot delavni, konstruktivni činitelji jugoslovanskega narodnega gospodarstva le delo in poštenega zaslužka, da bodo lahko sebe in svoje družine zadovoljivo preživljali.

Jasno je, da vseobče pomanjkanje, v katerem danes živi rudarsko delavstvo v revirjih, ne vpliva kvarno le iz nacionalnih vidikov, marveč tudi iz socialnih, zlasti pa škoduje interesom našega narodnega gospodarstva. Rudarji, žene in otroci namreč od pomanjkanja slabijo in hirajo. Vseled nezadostne in slabe hrane peša odporna moč delavčevega organizma, ki bo bodisi postal za delo nesposoben, ali pa bo popolnoma opešal ter obolel in kot tak padel v breme Bratovskih skladnic, ki so že itak pasivne.

Ze danes človek s strahom opaža upadle, koščene obraze naših rudarskih trpinov, ki so z globoko udrtimi očmi neme priče velike bede v rudarskih kolonijah. In edolžna deca, up in bodenje naš, gladuje, prosi kruha, katerega jim trpeči stariši dati ne morejo. Bledi, suhi obrazi ubogih malčkov upadajo z dneva v dan v pomanjkanju, ki bo rodilo jetiko. — Kot senca tavajo po prašnih cestah in zakajenih naselbinah, aplična in brez življenja...

Naj bi naš klic ne našel gluhih ušes. Vsa naša javnost naj se zgane in prisloži trpečim našim rudarjem in lačnim družinam na pomoč. Organizirajo naj se pomžne akcije za rudarje, s čemer naj naš jugoslovanski narod dejansko dokazuje, d asvojih trpečih najrevnejših bratov-rudarjev v težki stiski in bedi ni pozabil. Jugoslovanski rudarji in njihove družine v revirjih TPD pa bod po prestatnem trpljenju znali globoko ceniti vso plemenito moralno in materialno pomoč, ki mu jo bo jugoslovanska javnost nudila v težkih urah žalosti in obupa.

Vse merodajne faktorje pa prosimo, da vse akcije, ki jih bodo v bližnji bodočnosti podvezali zastopniki naših rudarjev radi omiljenja krize v revirjih, z vso svojo vatoritelo podprejo, da se trpljenje bednih rudarjev in njihovih družin čimprej olajša in preteča katastrofa v rudarskih revirjih odvrne, kajti sveta nacionalna dolžnost vsakega Jugoslavana je, da svojim trpečim bratom-rudarjem ob 12. uri pomaga.

Prisrčen sprejem zbora mariborske »Glasbene Matice« v Kruševcu

Kruševac, 17. aprila. I. Davi je dospelo iz Niša v Kruševac 70 članov in članice pevskega zbora Glasbene matice iz Maribora pod vodstvom predsednika Glasbene matice dr. Josipa Tomiška. Na kruševaški železniški postaji je pevce sprejela množica meščanov, zastopniki oblastev, društva itd. Sprejem je bil veličasten. Ko so gostje stopili iz vlaka, jim je blazen. Ko so gostje stopili iz vlaka, jim je zbrana množica na peronu navdušeno vzklikala: Dobro nam došli! Ziveli! itd. Na pozdravni nagovor je odgovoril dr. Tomišek. Pevci so nato v velikem sprevodu z godbo odšli v mesto. Zvečer prirede v »Domu kruševačke sokolnice« koncert, za katerega vlada veliko zanimanje.

Turneja pevskega društva »Mokranjac«

Beograd, 17. aprila. I. V nedeljo popoldne prispejo z vlakom iz Subotice člani in članice pevskega društva »Mokranjac« iz Skoplja, ki se vračajo z dobro uspele velikonočne turneje, na kateri so nastopili v Ljubljani, Zagrebu, Karlovcu, Vukovaru, Osijeku in Subotici. V Beogradu prirede še isti dan v dvorani novega vseučilišča koncert s pesmimi jugoslovanskih skladateljev.

Demanti neosnovane vesti

Beograd, 17. aprila. AA. Pooblašćeni smo z merodajnega mesta, da objavimo tole:

Vest nekih inozemskih listov o ostavki ministra za zunanje zadeve g. dr. Vojislava Marinkovića, je popolnoma neosnovana.

Odobritev proračuna mesta Celje

Beograd, 17. aprila. AA. Finančni minister dr. Stanko Švrljuga je odobril s svojim sklepom proračun mesta Celje za leto 1931. Dohodki so določeni na 6,617.237 Din. Doklade se morajo odmeriti na vse vrste neposrednega davka in sicer v višini 30 odstotkov.

Gandhi odpotuje v London

London, 17. aprila. n. Iz Bombaya poročajo, da se v New-Delphiju sestajata še drugi dan Gandhi in indijski podkralj lord Irwing. Jutri bo Gandhi, če se njegovi razgovori končajo, odpotoval v London.

Bratu dr. Kokalju v slovo

Ljubljana, 18. aprila.

Globoko se bodo danes popoldne nagnili sokolski praporji v zadnje slovo bivšemu starosti Sokolske župe Ljubljana bratu dr. Alojziju Kokalju. Pred 32 leti je blagopokojni brat dr. Kokalj vstopil v matično društvo jugoslovanskega Sokolstva v Ljubljanskega Sokolca, kateremu je ostal zvest do svoje prezgodnje smrti.

Ko se je leta 1910 ustanovila v Ljubljani sokolska župa Ljubljana in je njen prvi starosta tudi že pokojni brat dr. Karel Triller zaradi svojih stanovskih dolžnosti odločil mesto staroste, je bil leta 1911 soglasno izvoljen za starost Ljubljanske sokolske župe brat dr. Alojzij Kokalj.

Z velikim veseljem se je oprijel sokolskega dela. Pod njegovim vodstvom se je vršil v takrat na precej vročih domačinskih tleh II. zlet Ljubljanske sokolske župe, združen s slavnostno otvoritvijo Sokolskega doma v Domžalah.

Blagopokojni brat dr. Kokalj je bil vzoren Sokol. Značilen je bil njegov pozdrav »Nazdar« katerega se je dosledno posluževal.

Dasi se v zadnjih letih sokolskega dela ni več udeleževal aktivno, se je kljub temu zanimal za sokolski pokret. Zdnjč smo ga videli ponosno korakati v sokolskem spredu na I. jugoslovanskem vsesokolskem zletu v Ljubljani leta 1922. Lepo poročilo in svoje utise s I. vsesokolskega zleta v Ljubljani je obširno popisal v »Slov. Narod«. Več idejnih člankov o Sokolstvu je napisal tudi v sokolskih listih.

Dragi brat starosta, počivaj mirno v ljubljani domači zemlji, Sokoli pa Ti polagamo na Tvoj grob najlepši venec, zvestobo in udanost Tyrševi ideji, za katero si živel vse svoje življenje. Ob slovesu sprejmi od svojih Sokolov sokolski: Zdravo!

I. H.

Slovenska pesem v Južni Srbiji

Skopje, 18. aprila.

Ta dan so praznovali naši bratje svoj največji praznik in zato se je odločil Pev. zbor Glasb. Matice iz Maribora, da sodeluje pri njihovi cerkveni službi božji v saborni cerkvi. Zapel je »Vjerna« in »Milost miru« iz Grečanihove »Demenstvenne liturgije« in vzbujal spričo krasnega podavanja vseobčo pozornost. Opoldne sta priredili banovina in občina slavnostni banket v počast Matičnim pevcom. Ob tej priliki so bili izrečeni razni govori, tako od strani banovine kakor tudi občine, od zastopnika pevškega društva »Mokranjac« itd. V znak hvaležnosti do svojega pokrovitelja g. bana Žike Laziča mu je bil podeljena lesena soha predstavljajoča Slovenko in Slovenca, delo marljivega mariborskega umetnika g. Sojda. Kip so vsi občudovali. Za Matico sta govorila njen predsednik g. Jos. Tominec in predsednik Pev. zbora g. Janko Arnuš. Vsi govori so izvenili kot pristržno potrdilo vzajemne ljubezni med brati Jugoslavije.

Ze fotografije Pev. zbora Gl. Matice, kjer so članice v narodnih nošah, so vzbujale v mestu veliko pozornost in koncert je bil skoro razprodan. Cim pa so se pokazale Slovenke v svojih slikovitih narodnih nošah na večerni promeni, je nastal pravcati naval na koncertno blagajno: v naglici je bilo treba postaviti v dvorano veliko število stolov, da so odpomogli najnujnejši potrebi. Skopljani, ki imajo dnevno priliko, da vidijo noše najrazličnejših narodnosti, so zelo vneti za slovenske, kajti na letošnji skopski kostumni zabavi je dobila prvo nagrado Slovenka! Zato nas zelo veseli, da s nastopile naše Slovenke v narodnih nošah, s tem so veliko pripomogle k uspehu in namenu svoje turnee.

Dvorana v Otocinskem domu je bila res kakor ustvarjena za slavnost: visoka, bela, odlično opremljena, poleg tega pa natrpna najodličnejše gospode. Vse to je ustvarilo krasno razpoloženje. Vsaki pesmi so sledili burni aplavzi, navdušenje za slovensko pesem se je stopnjevalo od točke do točke in doseglo svoj višek v Adamičevem »Potrkanem plesu«. Zelo hvaležna

je bila publika tudi solistu, koncertnemu pevcu g. Avg. Živku. Glasbena Matica je s tem večerom odlično dokumentirala našo kulturo s tukajšnjimi domačini.

Pristržno je bilo slovo od gostoljubnega Skopljana. Na kolodvoru je zopet zaorila slovenska pesem v slovo. Hitro par posnetkov velike množice gostiteljev in gostov in že je odvozil vlak proti Kumanovemu. Oglušili so poslovični klici, izginili mahajoči robci, a pojavil se je takoj zrakoplov, ki je spremljal vlak vso pot do Kumanovega. Obkrožal je ves čas odhajajoče, se spustil do 20 m nizko in tik vlaka, da je znova pozdravljal in se poslavljaj. — M. Z.

Leskovac, 16. aprila.

Včeraj je pevski zbor mariborske Glasbene Matice gostoval v Leskovcu. Prireditev je sijano uspela. Na postaji je mariborske pevce sprejela velikanška množica ljudstva. Matičarje je pozdravil predsednik leskovskega sodišča Kuzmanović, za pozdrav se mu je zahvalil predsednik Glasbene matice ravnatelj dr. Tominec. Pred postajo se je razvil spreved z godbo na čelu, ki je krenil med tisoč do dvorane Kostić. Mestna občina je mariborskim gostom priredila banket, ki je potekal zelo živahno. Na banketu je pevcem nazdravil župan Burinšić, za zdravje se je zahvalil g. Janko Arnuš.

Zvečer je bil koncert v prenapolnjeni dvorani. Občinstvo je z viharim navdušenjem sprejemalo točko za točko. Dirigentu g. Mirku so poklonili venec. Občinstvo ni hotelo zapustiti dvorane. S pevoli se je bratsko pozdravljalo in objemalo.

Bojna organizacija proti raku

Danes zdravstvena vprašanja ne spadajo več samo v ozki delokrog zdravnikov in sanitetne uprave, danes morajo pri pobljanju važnih socialnih bolezni sodelovati vsi sloji naroda. Znanstvenik-zdravnik naj boleznj proučuje in leči, javnost pa mora njegovo delo podpirati in mu mora izvrševanje njegovega poklica omogočiti. Ravno v vprašanju raka je sodelovanje vsakega poedinca, delavca, uradnika, kmeta in inteligenta nujno potrebno.

Jugoslovensko društvo za proučevanje in zatiranje raka, ki stoji pod pokroviteljstvom Njegovega Velikanstva kralja, hoče pritegniti med svoje sodelavce ne samo zdravnike, ampak tudi vse ostale državljane. Le s takim delom je mogoče doseči, da se problemi raka proučijo, da se bolniki o pravem času lečijo in da se bolniku nudi vse, kar je moderna znanost odkrila za zdravljenje te bolezni. — V Ljubljani se v nedeljo ob pol 11. uri dopoldne vrši v Mestni posvetovalnici ustanovni občni zbor pododbora Ljubljana. Ze doslej se je pokazalo veliko zanimanje za novo, proti raku naperjeno organizacijo pri vseh onih, ki so o tej bolezni poučeni, že sedaj je zagotovljeno sodelovanje od strani banovine, cerkve, zdravniških in javnozdravstvenih organizacij.

Nedeljski občni zbor pa bo gotovo pokazal, da v bojni fronti proti raku ne stojijo osamljeni zdravniki in nekateri poedinici, marveč da se proti njemu zgrinja organizirana naša javnost. Udeležba na občnem zboru bo dokaz, da tudi naša javnost pravilno ocenjuje raka, proti kateremu se je postavila v bran celo najvišja internacionalna organizacija to je »Društvo narodov«.

Drugi transport delavcev iz Prekmurja

Te dni je odrinil iz Murske Sobote drugi transport sezonskih prekmurskih delavcev za Nemčijo. Vsi ti delavci so dobili delo s posredovanjem Borze dela v Murski Soboti, ki jo neutrudljivo upravlja g. Koree Franjo z enim samim pomočnikom v pisarni. Borza dela vrši ogromen posel, če pomislimo, koliko Prekmurcev išče dela vsako leto. Gotovo je zelo naporno izvrševati tako veliko pisarniškega dela. Bilo bi zelo umestno, da se dá Borzi dela vsaj v sezoni več delavcev v pisarno; Borza dela ima sicer pomagale, ki so pa samo za to, da osebo posreduje pri raznih delodajalcih, to so polirji.

To so popolnoma nepotrebne skrbi...

Kadar se zgodaj spomladi trenutno solnce smehlja z jasnega neba, a potem se zopet nepričakovano ulije ledena ploha, tedaj se bojite za Vašo nežno kožo. Ali to so prav nepotrebne skrbi! Elida Creme de chaque heure varuje in neguje Vašo kožo in pokrije obraz in roke s povsem fino skoraj nevidljivo kopreno. Potem naj bo zunaj še tako nestanovitno vreme — Vaša koža ostane nedotaknjena, vedno enako plemenita in nežna — kajti Elida Creme de chaque heure jo varuje in neguje.

ELIDA CREME DE CHAQUE HEURE

Banovinska cesta Radohova vas - Sela Šumberk

Selo, 16. aprila.

V torek, dne 14. aprila t. l. se je zglasila na banski upravi v Ljubljani petičanska deputacija pod vodstvom cestnega podnačelnika g. J. Erjavca, župana v Dragi, glede graditve ceste Radohova vas—Sela Šumberk na Dolenjskem.

Na tej cesti je kljub njeni malenkostni dolžini 75 km zainteresiranih 7 občin, ki se borijo zanjo že nad 35 let. Še pod Avstrijo je hotel bivši deželni zbor zgraditi okrajno cesto Zužemberk—Selo Šumberk—Vel. Gaber. S tem bi bil namreč Zužemberk zvezan z državno cesto Ljubljana—Novo mesto. Ta načrt pa se vsled svetovne vojne ni uresničil. Ob ustanovitvi oblastnega odbora sta na prvem zasedanju oblastne skupščine interpellirala za zgraditev ceste Radohova vas—Selo pri Šumberku oblastna poslanka g. Ignacij Pevec kot trebenjski in g. Jože Erjavac kot višnjegorski cestni načelnik. Bila je soglasno sprejeta med deželne ceste II. vrste. Vendar pa se z graditvijo še ni pričelo. Leta 1929 je cestni odbor v lastni režiji preložil klanc v Zagorici, ki je bil sicer kratek, a najbolj strm na vsej prog. Šele naslednje leto leta 1930 je banska uprava pričela cesto tudi res graditi.

Vsled neugodne zime so z delom prenehali. Letošnjo pomlad meseca marca so delo nadaljevali, a je bilo naenkrat ustavljeno. Zgrajena je do danes nekaj nad štiri kilometre za zvezo

s Selom manjka torej samo še nekaj nad 3 km. Nujno je, da se nemudoma zopet prične z nadaljevanjem graditve te za občino Sela—Šumberk tako potrebne ceste; večina prebivalstva je navezana na prodajo lesa, katerega pa ne more vnovčiti, ker nima odvoza. Borba za to zvezo traja že nad 35 let in je že s tem torej dovolj jasno izražena njena potreba. Ukinitve dela je nastopila baje vsled tega, ker občine niso pravočasno nakazale določenih prispevkov. Uverjeni pa smo, da bodo te občine to, ko se bo z delom zopet pričelo, takoj storile. Sedanje stanje občinske poti, ki veže občino Sela z vasjo Zagorica, je tako slabo, da prevoz po njej ob slabem vremenu sploh ni več mogoč. Vedno se vsi zanašajo na novo cesto; zato ta občinska pot že od leta 1920 ni bila še nič popravljena in nasuta. Po novi razdelitvi cestnih okolišev spada ta proga pod dva cestna odbora litjskega in novomeškega, ter bo vsled tega še mnogo važnejša. Tudi strateško bo ta cesta velikega pomena, treba jo bo samo malo podaljšati do Zagradca in dobili bomo zvezo s kočevsko cesto pri Dobropoljah.

Upamo, da trud zgoraj omenjene deputacije ne bo zaman in bodo vendar že enkrat uslišane naše dolgoletne prošnje.

—lj.

Veržej

Sokolsko društvo v Veržaju priredi v nedeljo 19. aprila v dvorani g. Hedžeta v Veržaju predstavbo »Utopljenc«, igrokaz v 3. dejanjih. Začetek ob 15. uri. Po predstavi istotam zabava s plesom.

Cuida Farnmor

Roman

50

Pestra, ljubka, divna slika, kakršne ne more upodobiti noben umetnik.

Zahajajoče solnce je obsevalo obočna okna starega, z bršlanom poraslega gradu iz dobe Elizabete. V vrtu je zorelo sadje. Daleč proti zapadu se je razprostiral v brezkončnost ocean. Ob obali se je bleščal rumeni pesek in iz vode so štrlele obrežne kleči. Starodavno poslopje v senci zelenega drevja, z višnjem morjem pred seboj, je bilo podobno pravljicnemu gradu. In deklica, ki je tu dozorevala, je bila tudi podobna pravljicni princesinji, ko je v senčnati samoti s povešeno glavo prisluskovala ptičjemu petju in šumenju valov.

Njeno obličje bi moralo navdušiti slehernega pesnika, slehernega slikarja, toda ni se rodil pesnik, ki bi mogel z besedami opisati njeno lepoto, ni bilo slikarja, ki bi utegnil z barvami razodeti, kar je izražalo to obličje.

Nizko, široko čelo, nežna rožnata polt; svilnate veke so senčile velike temnovišnjene oči, da so bile videti črne kakor oglje. Toda niso bile te zunanosti, ki bi jih ustvarjalna sila umetnika ne mogla zadeti, ne, ampak z duhovnostjo prežete ljubke poteze, ki so izražale otro-

škost in veselost, resnobo in otožnost, je bilo tisto, kar se ni dalo upodobiti.

Ko je tako sedela v senci gostega listja, ni videla, da stoji nekdo za njo in jo opazuje s smehlajočim se, ljubkovalnim pogledom. Bil je to visok, vitek, dvaindvajsetleten mladenič čistega saksonskega tipa, jasnega, neustrašnega obličja, višnjevih, smelih oči in rjavkastih las. Nenadoma je razgrnil veje, ki so jo ščitile pred solncem, in rekel prijazno: »Lucilia, o čem sanjaš?«

Rahlo se je zdrznila, toda pogledala ga je z veselim nasmehom.

»Saj sem ti že rekla, da me ne smeš motiti Nello. Tako me slušaš? Glej, kako si preplašil ptiče in po-teptal travo.«

Lionel Caryl je skesano gledal za krilatimi pevci, ki so glasno vzfrfotali, in na pohojene cvetke.

»Zelo se kesam, Lucilia,« je rekel smeje se. »Vendar pa upam, da me imaš vsaj nekoliko rajši od svojih cvetlic in ptičev. Saj nimajo občutkov.«

»Morda se motiš,« je rekla zamišljeno. »Le glej, kako se ptiči boječe ozirajo, če se približaš njihovim gnezdom, in kako se žaloste, če izgube koga od svojih dragih. Le poglej, kako vene cvetlice, če jih odstraniš s solca, in kako naglo odmrejo, če jih vzameš v svojo trdo roko in jih stiskaš,« je rekla, kakoz na cvetno vejico, s katero se je igral.

»Mila, usmiljena dušica!« je odgovoril mladenič v šali. »Če imaš toliko sočutja za svoje cvetlice in ptiče — imej vendar nekaj sočutja tudi zame!«

Veselo se je nasmejala.

»Sočutje zate? Cemu tebi sočutje, Nello? Ali nisi srečen, kakor sem jaz?«

Zdaj se je mladenič zasmejal.

»Seveda sem! In vendar sem potreben sočutja, ko vidim, da so ti ljubši tvoji krilatci pevci in tvoje cvetlice od mene. Seveda so to poetične in nežne stvarce, kar jaz nisem, toda tako radi te ne morejo imeti, kakor te imani jaz!«

V napol šaljivih, še otroških besedah je zvenelo, da sam ni vedel za to, neko bolešno ljubosumje in ganljiva udanost, da je mlada deklica pomislila, ali ga ni morda nehote užalila. Z ljubko dražestjo se je sklonila nad njim, ki je zdaj ležal ob njenih nogah, ter mu z roko popravila plave lase, ki so mu padli na čelo.

»To sama vem, Nello! Kako si moreš misliti, da so mi več od tebe!« je dejala.

Tovariš z otroških let ji je bil zares drag, sicer pa ni mogla prenašati, da bi videla koga trpeti. Lionel Caryl jo je nekaj časa gledal z jasnim, pristrčnim pogledom v oči, nato je vstal, vzdihnil ter ji povedal, zakaj je prišel k njej.

»Lucilia, lord Cecil je tu — to sem ti hotel povedati.«

»Lord Cecil je tu!«

»Da, na poti je v Osborne, nekaj dni pa misli tu ostati. Jaz sem prišel pole.«

Preden je mladi mož izustil zadnje besede, je skočila na noge, stresla z naročja listje in odhitela kakor ptič.

Jz Dravske banovine

d Ministrstvo za promet je dovolilo četrtin-sko vožnjo vsem delegacijam »Kola jugoslovenskih sester« v Ljubljani, ki se udeležijo proslave desetletnega obstoja tega društva v Ljubljani 25. in 26. aprila 1931. Popust velja od 21. aprila do 2. maja 1931 za II. in III. razred železniških vlakov in za I. in II. razred državnih parnikov.

d Občni zbor »Kola jugoslovenskih sester« v Ljubljani bo v proslavo desetletnega društvenega obstoja kot slavnostno zborovanje 26. aprila 1931. ob 11. uri v »Kazinski« dvorani z običajnim dnevnim redom. K občni udeležbi vabi odbor.

d Družina »Soča« bo gostovala jutri, v nedeljo v Zirihi v Sokolskem domu s komedijo v treh dejanjih »Vrag«. Ta igra je bila še povsod uprizorjena z najboljšim uspehom in zabava od začetka do konca. Začetek ob 20. Pridite.

d Trtni korenjaki. Podružnica Kmetijske družbe v Novem mestu sporoča vsem interesentom, ki rabijo vkorenjene trtne podlage, da ima še nekaj tisoč prvovrstnih korenjakov vrste Riparia po ceni komad za Din 0:50 na razpolago. Naročila, pri katerih naj se navede pošta in železniška postaja, naslovite na Podružnico Kmetijske družbe v Novem mestu.

Obledela obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich. 398—2

d Vremensko poročilo. Včeraj je kazal barometer v Ljubljani 760:3, termometer 6:8, relativna vlaga 96%, tiho, oblačnost 10, dež (4:6 mm). V Mariboru je kazal barometer 760:4, termometer 7:8, relativna vlaga 95%, smer vilo SE, oblačnost 10. Drugod v državi je bilo večinoma megleno. Deževalo je na Rabu (0:3 mm). Opazovanja ob 7. uri. Najvišja temperatura je bila v Ljubljani 7:8, v Mariboru 12:8, v Mostaru 18:6, v Zagrebu 15, v Beogradu 12:4, v Splitu 17:1, v Skoplju 14:9. Najnižja temperatura je bila v Ljubljani 6:8, v Mariboru 1:2, v Mostaru 8:6, v Zagrebu 6:9, v Beogradu 0:4, v Sarajevu 5:7, v Skoplju 1:2, v Splitu 10:2.

Ljubljana

Sobota, 18. aprila 1931: Apolonij. Pravoslavni: 5. aprila Teodul.

Nočno službo imata lekarna Trnkoczy na Mestnem trgu in Ramor na Miklošičevi cesti.

■ Gojenici vojne akademije v Ljubljani. Včeraj dopoldne so se pripeljali v Ljubljano gojenici beograjske vojne akademije, 56 po številu, pod vodstvom podpolkovnika Petrovića. Ob prihodu vlaka jim je zaigrala godba Dravske divizije pozdravno koračnico, nakar so gojenici na čelu z godbo odkorakali v mesto in se nastanili po vojašnicah. V Ljubljani ostanejo 6 mesecev, da končajo 6 mesečni praktični pouk, nakar postanejo častniki.

■ Sokolska župa Ljubljana. V četrtek je umrl bivši večletni starosta sokolske župe Ljubljana brat dr. Alojzij Kokalj, ki je bil vedno zaveden Sokol in je žrtvoval mnogo svojega dela in truda Tyrševi sokolski ideji. Pozivamo članstvo vseh ljubljanskih in okoliških sokolskih društev, da se udeležijo pogreba blagopokojnega brata staroste v krogih z društvenim praporom. Zbirališče članstva danes popoldne ob pol 15. pred Narodnim domom, odkoder odkorakamo skupno k hiši žalosti Marmontova ulica št. 14. Pogreb se vrši na pokopališče k Sv. Križu. — Župna uprava. Zdravo!

Sokol I. poziva članstvo in ostalo občinstvo na zdravniško predavanje, ki bo drevi 18. t. m. na Taboru ob 20. uri. Predaval bo br. dr. Minač o »pomenu telovadbe zoper deformacije teles«.

■ Ljubljana dobi Oficirski dom, za katerega prihaja v poštev zemljišče ob Bleiweisovi cesti na levi strani vhoda v Tivoli nasproti Trubarjevega spomenika. Zemljišče je banovinska last, in je ban dr. Marušič že zaprosil finančno ministrstvo za dovoljenje, da se to zemljišče odstopi za oficirski dom.

■ Operno gledališče so začeli te dni prenavljati. Bil je že skrajni čas!

■ Danes je preminula nepričakovano gospa Karolina Goljevšček, trgovka iz Sežane. Pokojnica je bila mati znanega odvetnika dr. Josipa Goljevščka, ki je pred kratkim umrl v Murski Soboti, kar je bil tudi vzrok njene tako nenadne smrti. Pokojnica je bila rojena v Naklem pri Divači in izhaja iz znane kraške rodbine Mohorčičev. Dosegla je starost 73 let. Pogreb bo v nedeljo ob 16. uri. Naj v miru počiva! Zalutajočim globoko sožalje!

■ Odprta noč in dan so groba vrata. Umrla je Ivana Tegelj, 72 let stara, užitarica, Vidovdanska c. 9. V bolnici so umrli Marija Kotar, 58 let stara, služkinja, Sv. Petra c. 23; Sinežija Bras, roj. Bernd, 62 let stara, zasebnica, Rudnik 48; Angela Vidmar, 30 let stara, gospodinja, Lžanska c. 42; Zorislav Mali, 3 mesece star, sin postrežnice, Verovškova c.; Franja Sefran, roj. Lunder, 28 let stara, žena parketista. Moste pri Ljubljani; Franc Ostrež, 17 let star, sin postrežnika, Gaberje pri Trebeljevem; Anton Steiner, 35 let star, strojni ključavničar, Zg. Sika; Franc Kotnik, 70 let star, želez. inšpektor v p. Guštanj; Ivana Mura, roj. Gostinčar, 70 let stara, vdova poštnega poduradnika, Jarše 22; Vladislav Kapelj, 3/4 leta star, sin zid. pomočnika, Črna vas 51; Dušan Janez Vodopivec, 2 dni star, sin knjigovodje, Podmilškova ul. 33; Janez Cvelbar, 62 let star, kovač, Florjanska ul. 13; Miha Kovač, 24 let star, delavec, Strazišče pri Kranju; Matija Ozmer, 51 let star, prosjak, nestalnega bivališča; Anton Lebar, 50

let star, tesar, Zagorica pri Bledu, in Josipina Maček, 33 let stara, žena ključavničarja, Cegnarjeva ul. 4. Blag ji mspomin! Zalutajočim naše sožalje!

■ Opozorjamo na današnji oglas tvrdke Derenda. 1047a

■ Nad 25.000 ljubiteljev naše drame je videlo po naši statistiki izza prevrata dalje Shakespearevega Hamleta v slovenskem jeziku. Mirnim srcem lahko trdimo, da nobeno izmed številnih Shakespearejevih del, ki so bila vpriporjena na našem odru, nima toliko privlačne sile in priljubljenosti pri občinstvu, kakor ravno Hamlet. Kadarkoli ga je igrala naša drama, vedno je bila hiša že ne popolnoma razprodana, pa vsaj izvrstno zasedena. Prepričani smo, da bo precejšen del teh naših prijateljev želel videti Hamleta v izvirniku, v najčistejšem Shakespearejevem jeziku, kakor ga bodo dali v ponedeljek dne 20. t. m. odlični angleški gostje ki so znani pod imenom The English Players. Gostovanje bo v opernem gledališču. Vstopnice se že dobe pri dnevnih blagajni v operi.

■ »Extemporale«, izvrstna veseloigra v treh dejanjih, se danes v soboto, ponovi poslednjič na Sentjakobskem odru. Zato oglejte si jo vsi, posebno pa dijaki, ki je še niste videli. Začetek ob 20:15. — Jutri v nedeljo gostuje Sentjakobski gledališki oder z veseloigro »Extemporale« v Sokolskem domu na Viču. Začetek ob 20:15. Vsi Vičani ste vabljeni!

■ Zločin in nesreča. V Bešnici, občina Trebeljevo je okoli 2. zjutraj spremenil 25-letni Anton Levičnik, posestnice sin, svojo sestro domov, ki je bila zaposlena v sosednji vasi z luščenjem. Medpotoma je Levičnika obstrlel neznan moški, ki mu je ves čas sledil. Levičnika so prepeljali v ljubljansko bolnico, kjer so ugotovili, da njegova poškodba ni težka, čeprav ga je krogla zadela v glavo. — Čevljarskega mojstra Antona Ogrinca iz Device Marije v Polju je nekdo v Ložarjevi gostilni v Snerberjah pahnil med prepriom s stola, da si je poškodoval levo nogo.

■ Stenice v stanovanjih so se pričele z nastopom toplejših dni zopet živahnije pojavljati v veliko nadlego stanovalcev in povzročajo mučno delo gospodinjam. Sele v zadnjih letih se skoraj v vseh mestih stenice uspešno zatirajo s cikonizacijo, z uporabo Cianovodikovega plina, ki jih uniči in temeljito odpravi z zalogo vred. Taka desinfekcija stanovanj in pohištva je uvedena tudi v Ljubljani, po mestnem fizikatu, kjer izvršuje to delo z vso točnostjo in največjo pazljivostjo specialno izvežbano osebje. Mestni fizikat vabi vse gospodinjice in sedaj ob pričakovanju večjega sezonskega tujškega prometa pozivlja tudi vse uprave hotelov in prenočišč, da si za umičenje stenic in mrčesa preskrbe pomoč mestnega fizikata.

Maribor

■ Prevzem poslov pri policijskem predstojništvu. Včeraj je prispel iz Zagreba v Maribor policijski komisar g. Ivo Zetkovič in takoj nastopil službo. Nadomestoval bo svetnika g. Gustava Puša, ki postane predstojnik. Dosedanji predstojnik g. Vekoslav Keršovan bo izročil svoje agende novemu šefu dne 20. t. m. in odpoval v Ljubljano.

■ Slovensna blagoslovitev in otvoritev mostu pri Gornjem Dupleku. Otvoritev bo ob vsakem vremenu v nedeljo, dne 17. maja t. l. s sledečim sporedom: Ob 10. uri na desnem bregu Drave svečan sprejem zastopnikov oblasti, držstev in gostov. Goste bo z nagovorom sprejel predsednik pripravljalnega odbora gosp. Janko Kostanjšek. Nato bo slovesna blagoslovitev mostu, sveta maša na mostu in pridiga. Po maši bo govoril podnačelnik okrajnega cestnega odbora g. Franjo Zebot. Sledili bodo nagovori zastopnika vlade in korporacij. Naposled bo ljudska slavnost na velikem travniku tik mostu. Pri svečanosti in veselici sodelujejo pevška društva in godba. Na razpolago bodo jedi in pijače. — Vstopnina se ne bo pobirala. Iz Maribora (Velika kavarana) bodo od 8. ure dalje ves dan vozili mestni avtobusi do mostu in nazaj.

Radi kvalitete in cene — samo »Karo čevlje!« 985

■ Tuji nameščenci v Mariboru. Letošnje ljudsko štetje je pokazalo, da je v Mariboru nameščenih samo tujih državljanov nemške narodnosti 639. K temu pa moramo prišteti še znatno število takih tujih Nemcev, ki stanujejo izven mesta, v okoliških občinah, posebno na Teznu. V celoti tedaj lahko računamo, da je pri nas najmanj 800 nemških nameščenecv tujih državljanov. Nad vse zanimivo pa je, da nas je ž njimi najbolj osrečila prav bratska Češkoslovaška. Od tam so pod češkoslovaško firmo prišli številni »strokovnjaki«, pretežno tekstilne stroke. Tovarne, ki so bile tu osnovane, so zaposlile na vodilnih mestih skoraj same zagrizene Nemce, dočim nameščajo Slovence samo kot skrajno slabo plačane delavce, s katerimi postopajo vsaj kakor s sužnji. Uraduje se seveda v vseh teh podjetjih samo nemško, in dasi delajo s kreditom naših bank, gredo vsi težki milijoni dobička preko meje, tako da ima Maribor od njih prav malo dobička, v nacionalnem oziru pa ima še škodo, kajti zaradi tujcev morajo tudi naši delavci v teh podjetjih govoriti nemško. Čas bi tedaj bil, da bi se izvršila nedavno izdana navodila ministrstva za trgovino in industrijo in bi se ta gnezda germanizacije temeljito očistila.

■ Razstava slik Anta Trstenjaka. Jutri ob 11. uri dopoldne se bo v veliki kazinski dvorani slovesno otvorila zanimiva razstava slik akad. slikarja Anta Trstenjaka pod pokroviteljstvom mestnega župana g. dr. Alojzija Juvana. Razstavljene bodo skoraj izključno le slike narodnih noš in pokrajin iz Srbske Lužice. Razstava bo odprta do 1. maja.

■ Kolesarska dirka »Peruna«. Prva letošnja kolesarska dirka »Peruna« bo v nedeljo, dne 19. aprila na 30 kilometrov dolgi progi Maribor — Fala — Maribor. Start ob 14. uri na Vodnikovem trgu, cilj istotam.

■ Avtomati po javnih lokalih. V zadnjem času so se skoraj po vseh mariborskih restavracijah, gostilnah in kavarah pojavili igralški avtomati, ki so postali prava poguba. Nekateri igralci so zapravili že težke tisočake in kmalu bi bili povzročili tudi že smrt take nesrečne žrtve. Čudimo se, kako je mogoče, da so samo v Mariboru ti avtomati dovoljeni, ko so n. pr. v Zagrebu, Ljubljani, pa tudi na Češkoslovaškem, v Avstriji in drugod prepovedani?

Celje

■ Proračun mestne občine potrjen. Finančni minister je odobril proračun mestne občine za tekoče leto. Odobreni proračun znaša 6.617.257 Din. Doklade na vse neposredne davke so odobrene v višini 30 odstotkov.

■ Nocojšnji koncert ge. Lovšeto. V ljudskem domu bo gotovo umetniška prireditev najboljše kakovosti, za kar jamčijo bogat in izbran spored ter sodelujoči gđc. Majda Lovšetova, g. Karel Sancin ter g. Marijan Lipovšek.

■ Društvo »Soča« se najiskrenejše zahvaljuje vsem udeležencem »Primorskega večera« ter vsem gospodinjam in gospem, ki so pomagale pri prireditvi. Posebno pa se zahvaljuje gg. oficirjem ter Klubu Korošcev, ki se je korporativno udeležil večera.

Pevski večer Pavle LOVŠETOVE 18. aprila t. l. v Ljudskem domu.

■ Ulične table, o katerih smo zadnjič poročali, da so jih začeli nameščati v okoliški občini, so izdelek celjske cinkarne, kar je treba konstatirati, ker jih je mnogo, ki mislijo, da so tablice bile v neki drugi tovarni izdelane.

■ Smrtna kosa. V javni bolnici sta 17. t. m. umrli 70-letna Travner Franciška, vdova po jetniškem pazniku, stanujoča v Prešernovi ulici št. 10 ter 30-letna šramel Katarina, žena dninarja, doma iz Ritoznoja pri Slovenski Bistrici.

■ Celjski radioposlušalci naj ne zamudijo današnjega popoldanskega koncerta beograjske radiopostaje ob 17., na katerem bo ga. Hinterlechner Tonka pela slovenske narodne pesmi v prireditvi celjskega skladatelja g. Preglja Cirila. Na sporedu so: Al' me boš kaj rada mela, Prav lepo je v vigrad, Jegerle, Kje so moje rožice ter Pastirček.

■ Nočno lekarniško službo ima od danes sobote 18. aprila do prihodnjega petka 24. aprila lekarna »Pri križu« na Kralja Petra cesti.

■ Pasji kontamac. Mestno načelstvo razglašja, da je od 15. t. m. dalje odrejen strog pasji kontamac v mestu Celju.

■ Najdbe in izgube. Pred kolodvorom je bila 15. t. m. zvečer najdena rjava usnjena ročna torbica, v kateri je bilo par čevljev. — Avtoizvošček Lednik Anton je 12. t. m. med 16. in 18. uro na poti iz Celja v Šoštanj z avtomobila izgubil svetilko ter evidenčno tablico s številko 2—840; najditelj naj odda stvari na celjski policiji.

■ Nogomet v nedeljo. Jutri ni v Celju nobene tekme, pač pa igrajo Atletiki prvenstveno tekmo v Šoštanju proti tamšnemu klubu, njih rezerva pa v Sevnici proti SK Sevnica.

■ Nepošten tovariš. Brezposelni delavec Miha Š. je v mestu srečal tovariša splavarja iz gornje Savinjske doline. Šla sta pit v neko gostilno v Gaberje, pri čemur pa je splavar zapal. Miha mu je tedaj izmaknil listnico in je izginil. Splavar je tatvino javil policiji, ki je Miho seveda iztaknila v Gubčevi ulici in aretirala.

Cerknica

Ker je 4. maja t. l. semenj v Ložu, se ta dan v Cerknici ne bo vršil kramarski in živinski semenj. Radi tega se preloži kramarski in živinski semenj v Cerknici na ponedeljek 27. aprila t. l.

Hrastnik

Nepreviden kolesar je povozil v četrtek učena deške šole Golouha, ki se je vračal iz šole domov. Deček je kraval je nosu in ust ter je imel tudi kolena pobita. Ponovno pozivamo, naj se že vendar odpravi brezumno divjanje s kolesi ter motorji po dolini, radi katerega so starši v večnem strahu, da jim prinesejo polomljene otroke domov. Hrastnik ima le eno cesto, na kateri je osredotočen ves promet, zato je treba pač nekaj več obzirnosti od lastnikov raznih vozil.

Zagorje

Odlikovanje. Pretečeni teden so bili odlikovani z redom Jugoslovanske krone V. razreda za javne zaslugе gg.: industrijalca Birola Gvido in Weinberger Mirko in Bolte Polde iz Ržiške občine. Nekaj dni pred tem pa sta bila odlikovana z istim redom župan občine Kotredež g. Drnovšek Martin in župan občine Ržiše g. Cencelj Franc. Odlikovanec je izročil odlikovanja sreski načelnik g. Podboj. Čestitamo!

Smrt po porodu. V poljski občini je vas Tepe, kjer je porodila te dni Terezija Juvan, žena upokojenega rudarja. Pri njej je bila samo neka stara žena, ki jo kličejo v teh hribih v takih slučajih na pomoč. Kmalu po porodu je pokojna Juvan pričela slabeti in njen mož se je odpravil v Litijo po zdravnika. Med tem časom mu je pa žena umrla. Pripominjamo, da v teh hribih sploh ni nobene babice in je ta posel pripuščen nesposobnim osebam. Vsekakor bi bilo potreba, da oblast ukrene potrebno za namestitev babice, ki bi jo prizadeti kraji sami ne mogli vzdrževati.

■ Nove hišne tablice. Sosedni občini Ržiše in Kotredež sta nabavili poleg velikih kraljevskih tabel tudi male, prav lične hišne tablice s številkami, kar napravlja prav dober vtis. Pri nas pa imamo še vedno stare hišne tablice, kjer je še celo natisnjeno zraven Zagorje tudi — Zagor. Res, prav lahko je, da se čudijo tujei nad tem, sicer ponekod prebarvanim imenom. Dvanajst let po ukinitvi dunajske strahovlade bi bil že čas, da zbrisemo take znake naše žalostne

preteklosti. Upajmo, da bo naša občina vsaj posnemala sosednji, ko jima že noče biti za vzgled.

Trbovlje

Razstava ročnih del in kuharskih izdelkov žale za kmetska dekleta. Gospodinjstva nadaljevala na šola za kmetska dekleta v Trbovljah bo zaključila v nedeljo 19. aprila t. l. pouk ter priredi razstavo ročnih del in kuharskih izdelkov. Vsi predmeti bodo razstavljeni omenjenega dne v 1. A. razredu deške šole v Trbovljah.

■ Demontaža privatnih klavnic. Županstvo je te dni pozvalo vse tukajšnje mesarje in lastnike privatnih klavnic, da do 15. maja t. l. demonstirajo svoje privatne klavnice, t. j. da odstranijo iz njih vse mesarsko orodje in opravo, očistijo vse odvodne kanale, greznice in gnojišča, odstranijo razno navlako, ter jih preuredijo za druge svrhe. Kakor znano, je sedaj nova občinska klavnica že otvorena, zato bo županstvo po preteku tega roka odposlalo k mesarjem posebno komisijo, da se uveri, če so predjemu pozivju zadostili.

Kljub ostri krizi med rudarji so naši kolporterji v Trbovljah prodali od 1. do 15. aprila 1202 izdava »Jugoslovana«, kar najbolj jasno priča, koliko je zanimanje med rudarji za naš list.

Bled

Nov ravnatelj Zdraviliške komisije na Bledu. Ker je g. inž. Ulrich podal ostavko na mesto tajnika Zdraviliške komisije, bo sprejel g. župan v sporazumu s finančnim odsekom ravnatelja gospoda Letisa iz Dubrovnika, ki ima že mnogoletno prakso v tujem prometu. Gospod Letis bo v kratkem nastopil svoje mesto.

Novo tovorno avtobusno prevoznitvo. Na Bledu smo dobili pred kratkim novo avtobusno tovorno prevoznitvo, katerega lastnik je gosp. Kapus Franc iz Zagorice.

Smrt kosi. Bela žena je pretrgala konce preteklega tedna nit življenja gospe Knaflič Ani iz Zagorice, ki je prišla iz Beograda, kjer zapušača žalujočega soproga. Pogreb pokojnice se je vršil te dni na blejsko pokopališče. Naj ji bo zemljica rahla! Preostalih naše sožalje! V ljubljanski bolnici je včeraj preminul gosp. Lebar Anton, brat gospoda Leopolda, kleparškega mojstra in znanega sokolskega delavca na Bledu. Naj v miru počiva! Preostalih naše sožalje.

Javna zahvala. Vsem cenjenim damam in gospodom, ki so kakorkoli pomagali in sodelovali pri mladinski igri Širote Jerice, ki se je vršila koncem preteklega meseca na novem Sokolskem odru, se društvo najpristroneje zahvaljuje.

Rakek

Dveletni stara Anica, hčerka nekega železničarja, je tako nesrečno padla pod voz, ki je bil naložen z gnojem in radi tega zelo težak, da je zadobila več težkih poškodb. V onesvesti so jo potegnili iz pod voza in jo odnesli v hišo. Nesreča se je namreč dogodila prav pred pragom domače hiše. Otrok ni samih puščati na cesto! Pa tudi voznikom bi priporočali več pažnje! Ni dolgo tega kar je na podoben način padla neka punčka na kolodvoru pod voz — in le po srečnem naključju odnesla zdrave ude.

Igra »Bratje sv. Bernarda« bo v nedeljo v sokolskem domu ob 8. uri zvečer.

Na Rakeku dobite »Jugoslovana« v trgovini Domicelj na kolodvoru in trgovini Grom.

Bučka

Poslavlja se z nožem. Na Belo nedeljo je bilo v podružni cerkvi na Stopnem običajno letno žegnanje. Kakor vedno, se mora ob takih prilikah po cerkvenem pravilu zavžiti mnogo vina. Tako je I. L. iz M., ko se je v gostilni do dobra napil, pričel iskati prepira s tem, da je izzival vse povprek. Ni pa še prišlo do nikakega incidenta, ker mu je branila njegova izvoženka in pametnejši gostje. L. gre te dni k vojakom, zato je mislil, da ne sme oditi, ne da bi se prej izkazal z nožem. Zato je popoldne, ko se je vračal s Stopnega doma, na cesti baš pri meji mokronoškega in krškega sodnega okraja na ovinku pospešil korak in dohitel dva fanta, nekega Gala in nekega Novaka z Brezja pri Rak. Namenjena sta bila k Novakovi nevesti v Staro Bučko in sta šla popolnoma mirno po cesti. Ko ju je Gal došel, je brez vsake besede in povoda pograbil Gala in ga treščil ob tla. Novak ga nato začuden vpraša: »Kaj sva ti pa naredila?« V tem trenutku je pa L. zamahnil z nožem proti Novaku, ga zadell v levo roko ki mu je takoj omahnila. Novak je dobil nad komolcem deset centimetrov dolgo rano, ki so mu jo potem v bližnji hiši izprali in obvezali. Vsled prevelike izgube krvi je prišel Novak komaj domov in so ga že tisti večer odpeljali v bolnico v Krško. L. bo pač dobil primerno kazen za svoje surovo junaštvo.

Rojeni in umrli v mesecih januarju, februarju, marcu. V preteklem četrtnem je bilo v naši župniji 6 novorojencev in 8 smrtnih slučajev. Umrli so le sivolasi ljudje v starosti od 62—81 let. Kakor je razvidno iz navedenih podatkov, je Bučka zelo zdrav kraj, kajti mlada ne mrje, le od let obnemoglj starički počasi odhajajo na drugi svet. V naši fari jo še mnogo živčih, telesno in duševno močnih in trdnih ljudi, ki so doživeli že 80 do 90 pomladi.

Medved v kamniških planinah

Kamnik, 17. aprila. V dvornem lovišču v Kamniški Bistrici so v sredo popoldne loviči zasledili medveda. Iz merodajnega vira smo izvedeli, da je v tem slučaju izključena vsaka lovška polegavščina. Sledove in odpadke medveda so našli v Zagredišu pod Mokrico. V mokriških gozdovih so našli tudi ostanke več srn, katere je medved raztrgal. Baje se pripravljajo za prihodnje dni velik lov na medvede in vsi kamniški loviči se že veselijo tega velikega dne.

Odokod se je priklatil medved v Kamniške planine, se more samo ugibati. Morda je prišel obiskat bivališče svojih pradedov, saj so pred nekaj desetletji odkrili na Mokrici v neki voljni ostanke jamskega medveda iz ledena dobe.

Nesreča v kranjski tovarni

Kranj, 17. aprila.

Danes popodne okrog 3. se je zgodila v tukajšnji tekstilni tovarni »Jugobruna« huda nesreča. Delavki Dori Zaletel se je spodrsnilo na mokrih kamnitih tleh. Opotekla se je in se hotela ujeti za rob čistilnega stroja. Po nesreči pa je v vlaknila roko ravno v stroj, ki jo je zagrabil in ji odtrgal meso in kožo z dlani in prstov desne roke. Vodstvo tovarne je takoj poklicalo rešilni avtomobil kranjskega gasilskega društva, ki je revico odpeljal na okrogni urad za zavarovanje delavcev v Kranju. Tam ji je službujoči zdravnik, dr. Josip Bežek sešil kožo in meso, nakar je ponesrečenka odšla domov. Zaletelova je doma iz Drage pri Škofji Loki in je stara 18 let. Bolečine je prenašala zelo hrabro.

Živa baklja

Strašna smrt deklice, ki je živa zgorela

Dokležovje, 17. aprila.

Umrila je tu učenka II. razreda Apolonija Jerič, ki je na grozen način končala svoje mlado življenje. Starši so prejšnji teden na travniku bili zaposleni z vlačanjem brane ter so nabrano suhljad nosili na kup in sežgali.

Na nepojasnjen način se je deklici vnela ob ognju obleka. Z groznim krikom je začela bežati in to še proti vetru, kar je plamen le še povečalo, da je bila hipoma vsa v ognju. Starši so hiteli takoj na pomoč živi plamenici, a predno so dospeli do nje, ji je že zgorela vsa obleka in lasje! Nesrečno deklico, koje telesce je bila ena sama — grozna opekline, so takoj odpremili v bolnico, vendar je bila vsaka pomoč zaman in je revica že drugi dan v groznih mukah izdihnila svojo mlado dušo! Naj ji bo zemljica lahka. Težko prizadetim staršem naše iskreno sožalje.

Strašen samomor rudniškega paznika

Prerezal si je vrat, nato pa skočil v Savo.

Trbovlje, 17. aprila.

Včeraj popodne si je v Hrastniku vzel življenje 63letni vpokojeni paznik Krča Ivan, rodom iz Trebiča v Češkoslovaški. Rajnega je očitno dopoldanski dogodek, ko je orožništvo aretiralo njegovega starejšega sina, ki je, odhajajoč k vojakom, pijan razgrajal po dolini, tako potel, da je sklenil samomor. Ostali trije njegovi mlajši sinovi in hčerka pa so jako pridni. Edinole starejši sin je starše neprestano vznemirjal.

In tako je starega, osivelega moža očitno vznemirila tudi včerajšnji dogodek z njegovim sinom v taki meri, da je sklenil obupno dejanje. Po vestih iz Hrastnika je pustil v neki gostilni obleko in baje tudi pismo domačim v Trbovljah. Trupla, ki ga je voda odnesla, doslej še niso mogli najti. Pokojnik je bil od 1. septembra 1907 do 10. aprila 1926 uslužben kot rudniški paznik na dnevnem kopu Dobrna v Trbovljah in je bil tako od svojih predstojnikov kakor tudi podrejenih radi svoje pridnosti in osebnega pštenja zelo spoštovan. — Naj v miru počiva, težko prizadeti družini naše iskreno sožalje.

Nenavadne zapreke pri pogrebu

Hrastnik, 16. aprila.

Poročali smo že, da je umrl v celjski bolnici steklarski obratovodja Veršnjak in o prevozu njegovega trupla z avtom v Hrastnik, pri kateri priliki se je avto v Suhadolu (med Zidanim mostom in Hrastnikom) prevrnil ter je bil močno ranjen steklar Strašnik, lažje pa Šuberger.

V četrtek popoldne se je vršil pogreb od steklarne na Dol ob veliki udeležbi domačega ljudstva ter gasilnih društev iz okolice. Krsto so peljali s pogrebnim vozom, in ko je prišel

Potovanje po zvezdi večernici

50.

Ko sta se Danica in Čučiruč opomogli od prve groze, sta pazno zasledovali let grabežljive krilate zveri. Tako sta netanko videli, kam nese ubogega Dušana. »Tam gori na oni pečini«, je dejala Čučiruč, »ima zobata ptica svoje gnezdo. Svojim lačnim mladičim ga nese«. Danica je po teh kuščarčinah besedah krčevito zajokala, Čučiruč pa je rekla: »Nič ne pomaga, tja gori morave. Pojdi za menoj!«

spreved do kemične tovarne, so se konji ustavili in nikakor jih ni bilo mogoče spraviti z mesta; poiskati so morali druge. Tretja zapreka pa je bila na pokopališču. Ko so hoteli namreč spustiti krsto v grob, se je izkazalo, da je izkopal grobokop premajhno jamo. Le z največjo težavo so potlačili krsto v zemljo. Pač čudni slučaj! In imajo ženske dovolj gradiva za ugibanje in prerokovanje o njih pomenu.

Požarna katastrofa v Ptuj

Ogenj je uničil gospodarske objekte tvrde Ornig -- škode je za pol-drugi milijon

Maribor, 17. aprila.

Davi okrog 3. ure je nenadoma pričelo goreti v skladišču hmelja vinarske veletrgovine in žganjarne Ornig v Ptuj. Ogenj se je silno naglo razširil še na tri druge objekte, skladišča in vinske kleti. Domači gasilci, ki so takoj pričeli gasiti, sami ognja niso mogli. Zaradi tega so pozvali še društva iz Maribora, Uhlje in Hajdine. Mariborski gasilci so prispeli v Ptuj že okrog 5. ure zjutraj. Gašenje se je nadaljevalo do 8., toda rešiti se je dalo le malo. V glav-

Ob grobu so zapeli steklarski pevci nemško nagrobnico. Mi tak postopek grajamo, ne-le, da smo na slovenskih tleh, ampak tudi radi tega, ker nam je znano, da so Veršnjaki slovenskega rodu. Čitali so radi arabske knjige že v dobi pred 25 leti, ko so pričeli hoditi v domačo šolo. Če so bili izvabljeni pozneje v šulferajnsko šolo, zadeve ne izpremenijo... Naj bo izživanja že enkrat konec!

nem so morali svoje napore omejiti na okolico, da vsaj njo obvarujejo pred ognjem.

Vsa štiri glavna poslopja so zgorela več ali manj do tal in z njimi vred tudi velike zaloge hmelja, okrog 100 hl vina, 1000 hl žganja in na stotine buteljki sortiranega vina in brezalkoholnih pijač. Uničen je tudi ves inventar, zgoreli so električni motorji, filtrirni aparati, hidravlična stiskalnica, sodi, doge itd. Celotna škoda znaša okrog poldrugi milijon Din in je le deloma krita z zavarovalnino.

Obsodba morilec iz zločinskega gnezda R. Mohorka

Friderik Košar, ki je umoril svojo ženo Ano, sestro Mohorkovih zločinskih tovarišev Antona in Rudolfa Kovača, obsojen na 5 let težke ječe

Maribor, 17. aprila.

Pred velikim kazenskim senatom, ki mu je predsedoval svetnik Lenart in ga sestavljali kot člani sodniki Zemljič, dr. Lešnik, Kolšek in dr. Ažman, se je danes zagovarjal 27-letni Friderik Košar, ključavničar v delavnicah državnih železnic v Studenci pri Mariboru radi umora svoje žene Ane, rojene Kovačeve. Obtožnico je zastopal državni pravdnik Ivan Sever, obtoženca pa je branil odvetnik dr. Franjo Irgolič. Protagonisti tragedije so v zvezi s strašnim zločinom v Jelovcu na velikonočno nedeljo, zato je bilo zanimanje izredno veliko. Razpravna dvorana je bila nabito polna.

Gnezdo zločinstva.

Predzgodovina umora je pestra in zanimiva ter kaže vse znake moralnih nižin, iz katerih rasejo v zadnjem času naši zločinci. Obtožene Friderik Košar je bil rojen v Ljutomeru. Po vojaški službi je leta 1926 postal pripravnik finančne kontrole, nato pa je bil izmenoma tovarniški delavec, ključavničar, finančni paznik in spet ključavničar državnih železnic. Po značaju je sicer razburljiv, a je ostal doslej neoporečen. Le dva nezakonska otroka je imel še pred zakonom in obohel je tudi na spolni bolezn. Lečil se je zato leta 1929 v tukajšnji bolnici, kjer je tedaj bila na venerološkem oddelku tudi mlada Ana Kovačeva, rejenka posestnika Kolbergerja v Sobru nad Kamnico, ena izmed mnogih nezakonskih hčerk in sinov Premurke Kovačeve, sestra obeh zločinskih Mohorkovih prijateljev in pomočnikov, Antona in Rudolfa Kovača. V bolnici se je Košar seznanil s svojo poznejšo ženo in se vanjo strastno zaljubil. Dekle mu je navidez vračalo ljubezen, a poročiti se z njim je bila Kovačeva pripravljena šele, ko je postala mati. Poročila sta se dne 13. januarja leta 1930.

Nemirna ciganska kri.

Po Košarjevem pripovedovanju je bil zakon spočetka prav srečen, toda v ženi se je kmalu po poroki spet vzbudila nemirna na pol ciganska kri. Otroka je oddala v rejo nekemu viničarju, sama pa si je kot tkalka poiskala službo v neki mariborski tekstilni tovarni. Do moža je postajala bolj in bolj hladna in si je tudi že iskala druge moške. Denar, katerega je služila, je vedno porabila le samo zase. Že koncem junija lanskega leta, torej še ne pol leta po poroki, je Košar našel pri njej v stanovanju nekega moškega, katerega je pretepel in vrgele na cesto. Pretepel pa je tudi ženo. Od tedaj se ga je ogibala. Hodila je vedno bolj svojo pot in ga nazadnje docela zapustila. Pa tudi za otroka se ni veliko brigala.

Otrok ni tvoj!

Mladega moža je njeno početje mučilo do obupa. Iskal jo je neprestano in jo prosil, naj se vrne k njemu na dom. Ana ni hotela, zato se je v obupu odločil, da jo bo, če se ne vrne, ubil. Nabavil si je samokres in jo spet zasledoval. Dne 11. in 12. januarja t. l. ji je bil stalno za petami, a je le ni mogel izslediti. Dne 13. pa jo je videl, a je hiše posestnika Lešnika v Kamnici, s katerega hčerko Ano je imel nezakonskega otroka. Opazil jo je skozi okno prav v trenutku, ko je hotela v Maribor, kjer je morala opoldne nastopiti delo v tovarni. Planil je brez slovesa na cesto k njej in jo vprašal, če se misli vrniti k njemu. Odgovorila mu je, da ne in mu povedala, da tudi otrok, ki ga je rodila, ni njegov. To je Košarja do skrajnosti razburilo. Potegnil je samokres in 4-krat ustrelil proti njej. Zadel jo je le enkrat v prsa. Že ta edini strel je bil smrten. Ana se je zgrudila nat la in je umrla, ne da bi mogla izpregovoriti. Košar je pobegnil v gozd, od koder je opazoval ljudi, ki so prihitali k ustreljeni ženi. Nenadoma pa se je skesal svojega početja in se spet vrnil k njej. S samokresom je razgural ljudi in se zgrudil k mrtvi ženi ter se z ihtenjem in poljubom poslovil od nje. Naslednjega dne je bil aretiran.

Priznanje.

Pri današnji razpravi je dejanje odkrito priznal, zanikal pa je trditve obtožnice, da je ženo namenoma in premišljeno ustrelil. Hotel je le, da bi se vrnila k njemu. Do obupa in zmede, v kateri se ni zavedel kaj dela, ga je pa privedla šele njena izjava, da se ne bo vrnila

in da otrok ni njegov. Podrobno je opisal svoje življenje, posebno zakon s pokojno Ano, o kateri pravi, da ni vedel, da je bila ciganskega pokolenja.

Zaslišanih je bilo nato okrog 20 prič, ki so govorile večinoma v obtožbeno korist, deloma pa zaščitno, da je Košar že prej ženi grozil s smrtjo. Državni pravdnik je vstrajal pri ugotovitvah obtožnice, dočim je dr. Irgolič v enournem govoru temeljito orisal obtožbeno nesrečo v zakonu z žensko zločinske ciganske krvi.

5 let težke ječe.

Senat je naposled razsodil, da je Friderik Košar kriv umora svoje žene. Upošteval je razne olajševalne okoliščine in obtoženca obsodil na pet let težke ječe in na izgubo častnih državljskih pravic.

Nasilstvo podivjanega postopača

Šmartno pri Litiji, 16. aprila.

Dne 15. t. m. okoli 3. popoldne se je priklatil v Gradsko Laze sodišču dobro poznani tat in postopač 28 letni Ignacij T., rojen v Nemčiji, a pristojen v St. Jurij pod Kumom. Ker so ljudje sedaj po večini zaposleni na polju, ostanejo doma le varuhi otrok.

Tako je bilo tudi ta dan pri Omahnju Jankotu, posestniku v Gradskih Lazih 10.

Ostala je pri otrokih za varstvo doma gospodarstva svakinja Francka Poš. Kar plane v hišo s ceste Ignacij Trost, ter zahteva od Francke, da naj mu da vina, kruha in denar. — Francka, ki je videla, da je Trost že precej »okajen«, mu ni ustregla in ga zavrnila. Lopov dekletu le ni dal miru, in jo je kar naprej nadlegoval. Ko je Francka spravila nasilneža iz hiše, je zaklenila vrata, ta je pa Trost tako razjezil, da je skočil k soseidi Ani Pregelj vulgo Miškarci po kramp ter z njim prišel nazaj ter začel razbijati po hiši in ubogi Francki groziti. Prestrašil je otroke, da so se tresli od strahu. Kmalu nato se je vrnila z njive gospodinja Alojzija Omahn. V naglici je skočila Francki na pomoč, obe sta ga preobladali ter postavili na cesto in za silo zaprla vrata. Zunaj je nasilnež začel pobijati šipe ter groziti, da bo zažgal, če ne dobi vina in denarja. Sreča v sreči je bila, da je prišla litjska žandarmerijska patrulja skozi vas, ki ga je pozno ponoči aretirala in odvedla v litjske sodne zapore. Trost je Omahnovim naredil okoli 400 Din škode in veliko strahu. Pred letom dni je Trost vlomil v Jabl Lazih in okradel nekemu posestniku lepe tisočake.

Iz kriminalnega predala

Ljubljana, 17. aprila.

Poziv glede neznanega obeseneca.

Kakor smo poročali, so ob Savi na Ježici našli neznanega obeseneca v starosti ca. 25 let, visokega 177 cm, precej krepke postave, širokega, okroglega obraza z močnimi kostmi na licu, temurjavih las, modrih očih in špičastega nosu. V zgornji čeljusti sta mu manjkala dva sekavca, obelčen pa je bil v hlače in telovnik rjave barve, modro črtasto srajco in sivo čepico. Bil je brez čevljev in suknjice. Policija je poslala svojega fotografa, da je obeseneca fotografiral in daktiloskopal, vendar se dosedaj identiteta ni mogla ugotoviti. Videti je, da gre za mladega človeka, ki dosedaj še ni imel opravka z varnostnimi oblastmi ali pa vsaj radi večjih deliktov ne. Dobro bi bilo, da bi se zglasili na policijo vsi oni, ki pogrešajo svojce pred 12. t. m.

Čigav je gramofon in plošče?

Policija je aretirala radi tatvine 17-letnega brezposelnega Josipa C., rodom iz Ljubljane. Pri njem so našli zastavljajni listek Mestne zastavljajnice, kjer je 21. januarja t. l. zastavil gramofon in 15 gramofonskih plošč.

Gramofon je znamke »Mikado«, rujava pleskan.

C. se zagovarja, da je gramofon in plošče že lani meseca decembra kupil v Ljubljani od neznanega moškega, kar mu pa policija ne verjame, ker je imel že večkrat radi tatvine opravka z njo. — Lastnik gramofona in plošč naj se zgasi na policijo.

Čigavo je kolo?

V gostilni Cuzak na Poljanski cesti se je našlo na dvorišču moško kolo, katerega lastnik se še ni zgasil. Kolo je črno pleskano, že moč-

no obrabljeno, neznane znamke in ima na stojalo pritrjeno črno sesalko.

Vlomi in tatvine.

V šolskem drevoredu je bilo vlomljeno v stojnico branje Marije Skubic. Vlomilec ji je odnesel več klobas in bombonov v skupni vrednosti 70 Din.

»Kolesarji« ne prestopajo na delu. Kolesa, vredna po 1000 Din, so bila ukradena gostilničarju Antonu Žičkarju v Prešernovi ulici, Rudolfu Berdaju v Apihovi ulici in Josipu Kovačiču, Pred škofijo 14.

Sokolstvo

Iz sokolske župe Ljubljana.

Tekme Sokolske župe Ljubljana. Zupne naraščajske tekme se bodo vršile v nedeljo, dne 19. aprila. Naraščajniki bodo tekmovali v telovadnici Sokola I. Tabor, naraščajnice pa v telovadnici Ljubljanskega Sokola (Narodni dom). Začetek tekme bo točno ob 8. uri zjutraj. V tem času morajo biti vsi tekmovalci in tekmovalke že pripravljene za tekmo.

Seja sodniškega zbora za župne naraščajske tekme se bo vršila v soboto, dne 18. aprila ob 19.30 zvečer v odborovi sobi Ljubljanskega Sokola (Narodni dom). Brate sodnike in sestre sodnice, ki so prevzeli sodniški posel pri tej tekmi, bratsko pozivamo, da se seje sodniškega zbora točno in zanesljivo udeležijo.

Zupni prednjaški tečaj za vodnike in vodnice naraščaja in dece se bo vršil v ljubljanski sokolski župi od 3. do 10. maja t. l. Mislimo, da ni potreba še posebej poudarjati važnost tega tečaja. Dolžnost slehernega društva je, da pošlje v ta tečaj vsaj po enega člana in članico.

Podrobna navodila bodo sledila po okrožnici. Bratske društvene uprave pa že danes opozarjamo, da pravočasno omogočijo udeležbo svojemu vodniku(ici) naraščaja ali dece.

Župno načelnništvo.

Sport

Hakoah v Ljubljani.

Gradjanski ne bo prišel! Ta vest je prišla iz Zagreba prav nenadejano. Zagrebški nogometni podsavez je namreč določil za nedeljo tekme za poškodbeni fond in je na spredu tudi tekma Gradjanski : Železničar, zaradi česar je ZNP prepovedal Gradjanskemu gostovanje v Ljubljani.

Nesreča k sreči ni tako velika. Ilirija se je obenem pogajala tudi z grško Hakoah in je telefonično takoj zasigurala njen pristanek za gostovanje. Mesto Gradjanskega, bomo imeli torej mednarodno tekmo.

Hakoah pri nas ni znana, kljub temu živa dober sloves. Je to povsem židovski klub profesionalnega značaja in ima v svojem moštvu pretežno večino inozemcev — samih znanih internacionalcev. Pretežno večino enajstotice tvorijo igralci svojčas znamenite dunajske Hakoah in budimpeštanski nogometaši židovskega pokolenja.

Moštvo je bilo v jeseni na novo sestavljeno in je doseglo prav zadnje uspehe. Posebej je uspešna grška turneja: proti Paok (Atene) 7:1, Makedonikos 3:2, Hercules 2:2, team Soluna 1:2.

Letos so odigrali že lepo število tekem z GAK 1:1 (edina prvenstvena), Velikonočni turnir: GAK 1:1, Grazer Sportklub 3:1. Uspešno so se udeleževali v mednarodnih nastopih: Makabi v Zagrebu 6:1, Rapid (Maribor) 4:2, FC Fiume 1:0, Soprony SE (madjarski amaterski prvak) 2:0. Letošnji uspehi z dunajskimi profesionali Hertha 3:3, Hakoah na Dunaju 0:1, Florisdorf 3:0.

Kakor vidimo iz rezultatov, predstavlja moštvo Hakoah dobro kvaliteto in bo imela Ilirija izredno težko stališče. Sestava moštva se glasi:

Kohn (preje 3. okraj Budimpešta) — Welz (FTZ Budimpešta), Fürst — Burstin I, Weitz (Hakoah, Dunaj), Austler — Knapp (Hakoah, Dunaj), Fogl (Hungaria, Budimpešta), Burstin II, Kraus (Vivo, Budimpešta), Schwarz (Vienna, Dunaj), rezervi: Schachtler, Broch.

Tekma se vrši ob 16. na igrišču Ilirije.

Jugoslavija : Bolgarija.

V nedeljo odigra naša državna reprezentanca svojo predzadnjo tekmo za balkanski cup. Sreča se z Bolgarijo v Beogradu. JNS je pozval za tekme naslednje igrače: Tirnanica, Marjanovića, Vujadinovića, Vrića, Arsenijevića, Spasića, Djokića, Laburića, Dimitrijevića, Premrla, Babica in Hitreca. Povsem mogoče je, da se bo postava do nedelje še izpremenila.

Izd te tekme je za Jugoslavijo velikega pomena z ozirom na končni placement v balkanskem cupu.

Stanje tabele je sedaj naslednje.

Rumunija	3	2	1	13:7	4
Jugoslavija	4	2	2	9:5	4
Grčija	4	2	2	10:14	4
Bolgarija	3	1	2	6:12	2

Otvoritev kolesarske sezone.

V nedeljo, dne 12. t. m. je priredila S. K. »Vrhnik« pomladansko odprto dirko na 50 km. Startalo je 21 dirkačev »Triglavskega pododbora«, ki so takoj v začetku sezone pokazali izborni formo. Najboljši čas dneva je dosegel Stefan Rozman, član »Peruna« v Mariboru, ki je prevozil progo 50 km v 1 uri 38 minut 39.4 sek., kar odgovarja povprečni brzini 30.3 km na uro.

Ceste v neposredni bližini Ljubljane so v skrajno slabem stanju ter nasute z ostrim gramozom, vsled česar je preko polovice dirkačev imelo defekte. Rezultati so sledeči:

Glavna skupina na 50 km:

1. Rozman Stefan, (Perun) 1:38:39.4, 2. Jager Josip, (Velo-bataljon), 1:38:39.8, 3. Poličar Franc, (Bratstvo) 1:38:40, 4. Redenšek Ivan (Disk), 1:38:40.2.

Juniorji: ista proga:

1. Gregorič Ivan, (Disk) 1:38:39.6, 2. Močnik Valentin, (Disk), 1:43:22.4, 3. Rihter Andrej (Disk), 1:43:38, 4. Barlič Marko, (agorje ob Savi), 1:46:5.4.

Na Vrhniku je mnogobrojno občinstvo s velikim zanimanjem sledilo poteku dirke.

Kongres mednarodne trgovinske zbornice

Kongres mednarodne trgovinske zbornice, ki bo odprt 4. maja v Washingtonu, bo važen sestanek gospodarstvenikov iz vsega sveta. Prijavljenih je nad tisoč udeležencev. Važnost tega kongresa izhaja že iz najavljenih predavanj, poročil in iz njegovega dnevnega reda. Kongres bo otvoril predsednik Združenih držav Hoover v prisotnosti diplomatskega zbora. Naslednji govori bo imel F. Strown, predsednik ameriškega nacionalnega odbora. Predsednik mednarodne trgovinske zbornice, bivši belgijski minister Theunis bo imel veliko predavanje na podlagi poročil nacionalnih odborov o gospodarskih razmerah in pogojih v posameznih državah. Theunisovala izvajanja bodo velikega pomena za oceno gospodarskega položaja v bližnji prihodnosti. Sledila bodo poročila delegatov iz Evrope, Južne Amerike, Združenih držav in iz daljnega Vzhoda. Francoz Parmentier, znani ekspert v Dawosovi in Youngovi komisiji bo poročal o evropski uniji.

Delegat latinske Amerike, čegar ime bo ob-

javljeno šele naknadno, bo predložil poročilo o gospodarski krizi. Znan ameriški novinar John Sahey bo poročal o ukrepih proti gospodarski krizi. Japonski novinar Kedani bo pojasnil vprašanje denarja in njegovega pomena na daljnem vzhodu. Sledila bodo predavanja o izmenjavi blaga med Evropo in Združenimi državami. Znan gospodarstvenik Tyrel bo predaval o gospodarskih prizadevanjih Evrope. Predavali bodo nadalje bivši nemški minister Derenburg, bivši nizozemski minister De Bruijs, ravnatelj Narodne banke v Bruslju Zeeland in drugi. Delegati bodo nadalje razpravljali o cenah blaga in o mednarodni vrednosti blaga, o industriji in o izvozu, o zaprekah mednarodnega trgovinskega prometa, o kreditnih vprašanjih, o arbitraži itd.

Na kongresu bo zastopanih 46 držav s svojimi strokovnjaki, vrhu tega bodo kongresu prisostvovali zastopniki Društva Narodov in drugih mednarodnih ustanov. Kongres bo tedaj velikega pomena za gospodarske kroge.

Gospodarske vesti

× **Ameriška trgovska tekma v Mostarju.** Pred časom je v Sarajevu otvorilo svojo podružnico Batino podjetje. Bata je sklenil s nekim čevljarjem podjetnikom pogodbo, po kateri čevljarji mojster prepušča Bati koncesijo, tako da Batina podružnica v Mostarju opravlja tudi rokodelske posle. Kot konkurenca na trdnja pa se je pojavila domača firma Arad i Batak, ki je razglasila, da nudi čevlje po isti ceni, kakor Bata. V nedeljo pa je Bata oglašil po mostarskih ulicah, da bo v ponedeljek ves dan brezplačno popravil pete na čevljih. Naslednjega dne pa so se pojavili plakati trdnice Arad i Batak, v katerih se naglašalo, da bo trdnica brezplačno popravljala pete kar dva dni in bo se vsakemu na željo nabila na pete ravnotako brezplačno gumijaste podpetnike. V resnici blagor mešanom v Mostarju, da pridejo tako poceni do novih pet. Koliko časa bo trajala ta ameriška konkurenca ni znano.

× **Zasedanje mednarodne železniške unije.** Letošnje redno zasedanje mednarodne železniške unije bo v Lizboni od 20. aprila do 2. maja. Na dnevnem redu tega zasedanja, ki mu je namen proučiti načine, kako naj se izboljša promet, so tehnična, komercialna in prometna vprašanja. Naše železnice bodo zastopali tle delegati: Generalni direktor državnih železnic Dimitrije Šreplović, načelnik strojnega oddelka Milan Jokić, šef elektrotehničnega oddelka Dragan Ivković, šef transportnega oddelka dr. Matzls in referent centrale za razdeljevanje vagonov Josip Dolinar.

× **Prodaja raznega blaga se bo vršila dne 20. aprila t. l. ob 9. uri dopoldne pri Glavni carinarnici v Ljubljani.** (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

Dobave.

Direkcija državnega rudnika Vrtnik sprejema do 23. aprila t. l. ponudbe glede dobave orodja.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 23. aprila t. l. ponudbe glede dobave 90.000 kg portland-cementa, 500 kub. metrov rečnega peska.

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 27. aprila t. l. ponudbe glede dobave 1 poltovornega avtomobila ter glede dobave električnega materiala.

Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 30. aprila t. l. ponudbe glede dobave 700 kg lanenega firneža in 2000 kg svinčenega minija ter glede dobave 1 električnega brusilnega stroja.

Delavnica državnih železnic v Mariboru sprejema do 2. maja t. l. ponudbe glede dobave parnih valjev.

Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 2. maja t. l. pri Komandi mornarice v Zemunu glede dobave 40.000 kg fižola, 30.000 kg riža, 20.000 kg testenin, 1200 kg čaja, 5000 kg sladkorja, 30.000 kg masti in 10.000 porcij konzerv.

Dne 4. maja t. l. pri Upravi državnih monopolov, ekonomski oddelek v Beogradu glede dobave 400 kg gostega olja, 800 kg redkega olja, 1700 kg strojnega olja in 25.000 kg benzina; pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave generatorja in transformatorja; pri Komandi pomorskega arzenala v Titvu pa glede dobave železnega materiala. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Razširjajte Jugoslovana!

V globoki žalosti naznanjamo prelužno vest, da je našo nadvse ljubljeno soprogo, mamo, staro mamo, sestro, teto in taščo, gospo

Karolino Goljevšček roj. Mahorčič trgovko

dne 17. t. m. poklical v starosti 72 let Vsemogočni nena-doma k sebi v boljše življenje.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo, dne 19. aprila 1931 ob 4. uri popoldne izpred cerkve pri Sv. Krištofu na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. naše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah. Ljubljana - Sežana, dne 17. aprila 1931.

Ivan Goljevšček, soprog; Ladislav, Milko, Alojz, sinovi. Mara por. dr. Puntarjeva, hči; dr. Josip Puntar, zet, in ostalo sorodstvo.

Borzna poročila

dne 17. aprila 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 17. aprila. Amsterdam 22:825, Berlin 13:53—13:56, Bruselj 7:908, Budimpešta 9:9206, Curih 1095:60, Dunaj 7:9828—8:0128, London 275:91—276:71, Newyork 56:665—56:865, Pariz 221:41—223:41, Praga 168—168:80, Trst 297:64—297:81.

Zagreb, 17. aprila. Amsterdam 22:825 blago, Dunaj 7:9828—8:0128, Berlin 13:53—13:56, Bruselj 7:9880—7:9280, Budimpešta 9:9056—9:9356, London 275:91—276:71, Milan 296:70—298:70, Newyork ček 56:665—56:865, Pariz 221:41 do 223:41, Praga 168—168:80, Curih 1094:10 do 1097:10.

Beograd, 17. aprila. Berlin 13:52—13:55, Bruselj 7:9930—7:9230, Budimpešta 9:9056—9:9356, Dunaj 7:9828—8:0128, London 275:91—276:71, Milan 296:70—298:70, Newyork 56:665—56:865, Pariz 221:41—223:41, Praga 168—168:80, Curih 1094:10—1097:10.

Dunaj, 17. aprila. Amsterdam 285:41, Atene 9:21, Beograd 12:502, Berlin 169:27, Bruselj 98:87, Budimpešta 123:96, Bukarešta 4:2205, London 34:54, Madrid 72, Milan 37:235, Newyork 711:10, Pariz 27:795, Praga 21:0525, Sofija 5:1525, Stockholm 190:40, Kopenhagen 190:05, Varšava 79:64, Curih 137:97.

Curih, 17. aprila. Beograd 9:1280, Pariz 20:3025, London 25:22, Newyork 519:125, Bruselj 72:16, Milan 27:1825, Madrid 51:80, Amsterdam 208:325, Berlin 123:62, Dunaj 72:99, Sofija 3:76, Praga 15:3725, Varšava 58:15, Budimpešta 90:55.

Mali oglasi

Oglasi socijalne in posredovalne vsebine: beseda 50 par. Najmanj Din 5.— Oglasi reklamnega in trgovskega značaja: najmanj Din 10.— (do 5 besed). Vsaka nadaljnja beseda 50 par. Za pismene odgovore priložite znamko.

Kavarna

Restavracija

Klet

„Zvezda“

Dnevno koncert

lastnik Fr. in Roza Krapeš, vulgo „Ziveli“

Ljubljana

762

Fotomeyer

Maribor, Gosposka ul. 39. - Vse foto-potrebščine kakor aparati se dajejo na obroke. Izdelava amaterskih slik v 4 urah. 986

Razprodaja

Po globoko znižanih cenah se razprodaja cela zaloga raznovrstnih moških, fantovskih in otroških oblek, površnikov, suknjičev, usnjatih in navačnih, modnih kot sportnih blazil itd. samo v konfekciji »Franced F. K. DERENDA, Ljubljana, Gradišče štev. 4., to je nasproti dramskega gledališča. Izkoristite to izredno priliko.

Specijalna elektrotehnična delavnica
IVO GRILC
LJUBLJANA, Mesni trg 17
(Cankarjevo nabrežje 25)
Popravilo in previjanje vseh vrst motorjev, generatorjev in transformatorjev. — Specijalni oddelek za previjanje in popravila avtomobilov. — Precizna popravila vseh vrst zadrževalnikov, zobozdravniških i. t. d. aparatov.

Telefon 2059

Premog suha drva
Pogatec, Bohoričeva ulica 5

Nogavice, rokavice, volna in bombaž 405

sajeneje in v volni izbiri pri
KARL PRELOG
Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg

Vrednostni papirji

Zagreb, 17. aprila. Državni papirji: 7% inv. pos. 88 d., vojna škoda ar. 423:75—424 (423:75, 424), kasa 423:75—424 (423:75, 424), april 423:50 do 424, maj do dec. 423—424, 4% agr. obv. 51:25 d., 7% Bler. pos. 82:75—83 (82:50, 82:75), 8% Bler. 93—94 (93), 7% pos. hip. 82:75—84 (83:75, 83:50). — Banke: Hrvatska 50—60, Prastediona 921—922:50, Udružena banka 174—176, Ljublj. kreditna 120 d., Medjunarodna 66:50 d., Narodna 7950—8000. — Industrije: Šečarana Osijek 295—298, Trboveljska 306—307, Slavonija 200 d., Vevče 129 d.

Beograda, 17. aprila. 7% inv. pos. 88—89, 4% agr. obv. 51—52, 7% pos. hip. banke 8:50, 7% Blaire 82:50—83, vojna škoda 423—423:50, Nar. banka 7880.

Duna, 17. aprila. Bankverein 16:05, Kreditni zavod 45:59, Dunav-Sava-Adria 14:80, Prioritete 88:50, Trbovlje 37:60, Leykam 3:20.

Žitna tržišča

Na ljubljanskem tržišču tendenca stalna, 2 vagona pšenice.

Novi Sad, 17. aprila. Vse neizpremenjeno. — Promet: pšenica 8 vagonov, koruza 36 vagonov, moka 6 vagonov, otrobi 4 vagona. Tendenca neizpremenjena.

Sombor, 17. aprila. Pšenica: baška potisk šlep 80 kg 160—165, baška okolica Sombor 78/79 kg 145—150, gornjebaška 78/79 kg 157:50—162:50, sremska, slav. 78 kg 145—150. Kuruza: baška 90—95, baška maj 90—100, Dunav šlep 92:50 do 97:50. Fižol: baški mešani 150—160. Moka: baška št. 7 150—165, št. 8 135—145. Otrobi: pšenični baški 130—135. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendenca neizpremenjena. Promet 266 vagonov.

Budimpešta, 17. aprila. Tendenca: pšenica stalna, ostalo čvrsta. Promet srednji. Pšenica:

Zahvala

Za premmoge dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli ob prerani smrti naših preljubih staršev, gospe

Ivane Knaflič roj. Verbič

in gospoda

Franca Knafliča

tovarnarja in posestnika

kakor za poklonjene vence in cvetje, se tem potom vsem najiskrenejše zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni gg. zdravnikom za njihovo požrtvovalnost v bolezni, čč. sestram usmiljenkam, čč. duhovščini, zastopnikom sreskega poglavarstva, občin Šmartno in Litija ter drugih javnih uradov in društev, tako: Pevskemu društvu »Zvon« za gniljive žalostinke, Sokolu in gasilskemu društvu Šmartno-Litija in okolice, ter domačemu delavstvu za častno spremstvo, zastopnicam Ciril Metodove družbe, lovskim tovarišem, zastopnikom godbenega društva ter za poslovljne besede gg. govornikom Ferdo Tomazinu in Avgustu Suligoju.

Končno izražamo svojo najlepšo zahvalo vsem številnim prijateljem in znancem, ki so predraga pokojnika spremili na njuni zadnji poti.

V Šmartnem pri Litiji, dne 16. aprila 1931.

ZALUJOČI OSTALI.

Upravni, nadzorstveni svet in ravnateljstvo Obrbne banke javljajo tužno vest, da je preminul njihov upravni svetnik, gospod

Dr. Alojzij Kokali

odvetnik.

Pogreb blagega pokojnika bo v soboto, dne 18. aprila t. l. ob 3. uri pop. iz hiše žalosti, Marmontova ul. št. 14, na pokopališče k Sv. Križu. Zvestemu in odličnemu sodelavcu ohranimo časten in trajen spomin.

Ljubljana, dne 17. aprila 1931.

UPRAVNI IN NADZORSTVENI SVET „ELEKTRA“
D. D. V LJUBLJANI naznanja prežalostno vest, da je preminul njihov upravni svetnik, gospod

DR. ALOJZIJ KOKALI

ODVETNIK

Pogreb bo v soboto, dne 18. t. m. ob 3. uri popoldne od doma žalosti, Marmontova ulica št. 14, na pokopališče k Sv. Križu.

Požrtvovalnemu in vzornemu sodelavcu ohrani družba trajen časten spomin!

V Ljubljani, dne 16. aprila 1931.